

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กชกร สารราษฎร์ . การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบจินเนคติกส์กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ ภาควิชาการพัฒนาลัทธิและกระบวนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี , 2544.
- กรรณก รูปประสม . ผลของการใช้กิจกรรมจินเนคติกส์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย .วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- กรมวิชาการ . กระทรวงศึกษาธิการ . แนวการสอนกลุ่มลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์คุรุสภา , 2537.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ.การปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.2543
- กัญญาดา แจ้งคำ . ผลของการสอนวาดภาพระบายสีโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน4MATที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2549
- โกศล ภูพลอย . การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตที่10 .วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532
- เกษร ธิตะจारी . กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็ก . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2543.
- เกษร ธิตะจारी . ความคิดสร้างสรรค์. ชุดรวมบทความเล่มที่ 8 คุรุศิลป์ 4 .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย , 2543.
- กาญจนา ทองอินทร์. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ .6, 8 (สิงหาคม2546): 58-62
- ชจิตพรพน ประดิษฐพงศ์ . การพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมจินเนคติกส์ . วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535.

- คำรณ หล้าเจริญสุข . ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540 .
- จันทน์ อินทรสุด . พัฒนาการด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนประถมสาธิต
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณีในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 5 ถึง ชั้น
ประถมปีที่ 6 . ผลงานวิจัยส่วนบุคคลเพื่อเสนอต่อกรรมการฝึกหัดครู , 2537 .
- จำเนียร ศิลพานิช . หลักและวิธีการสอน . กรุงเทพฯ : เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์, 2538.
- ชวลิต ดาบแก้ว . วิธีการสอนศิลปศึกษา . . กรุงเทพฯ : โอ . เอส . พรินติ้งเฮาส์ , 2526.
- จิวิโร อิกะชะวะ . การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ . แปลโดย บัณฑิต ประดิษฐานุวงศ์ . พิมพ์ครั้งที่
3 . กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น) , 2543.
- ชัชวาลย์ อินทุสมิต . ผลการสอนวาดภาพตามกระบวนการของ จอห์น วิลลัดส์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการวาดภาพแสดงมิติสัมพันธ์ของเด็ก อายุ 9 -11ปี . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2546.
- ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ . การเปรียบเทียบผลของวิธีระดมสมองและวิธีซินเนคติกส์ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบวรนิเวศ กรุงเทพมหานคร .
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2544.
- ติลก ดิลกานนท์ . การสร้างแบบฝึกทักษะการคิด เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 . ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ , 2534.
- ทิตนา แคมมณี . แนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ : ข้อค้นพบจากการศึกษา พหุกรณี .
วารสารครุศาสตร์ 1 . (กรกฎาคม – ตุลาคม 2544) : 87 – 122 .
- นวลจิตต์ เขาวกีรติพงศ์ . รูปแบบการสอน synectics . วารสารวิชาการ 2 (9 กันยายน 2542) : 40-
48.
- นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร . ศิลปศึกษากับครูประถม . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช ,
2525.
- นิรัช สุดสังข์ . ผลของกิจกรรมซินเนคติกส์ในบทเรียนมัลติมีเดียที่มีผลต่อการพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์และการสร้างสรรค์ผลงานในวิชาการออกแบบอุตสาหกรรมของนักศึกษาระดับ .
ปริญญาตรีวิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2544.

- นุตอนงค์ ทัดบัวขำ. การศึกษาบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540 .
- ประเทิน มหาจันทร์ . ศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา . กรุงเทพฯ : โอเดียร์สโตร, 2531.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์ . สุนทรียะทางทัศนศิลป์ . กรุงเทพฯ : โอเดียร์สโตร, 2542.
- ปิยะชาติ แสงอรุณ . เอกสารการสอนวิชา Advanced Design 211100. คณะครุศาสตร์ ภาควิชา ศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2545.
- ปรีดา ชื่นเชย . การศึกษาการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 ในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร .วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชา ศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2543 .
- ปรียาภรณ์ โพิธบัณฑิต. ผลของการวาดภาพระบายสีโดยใช้เทคนิคหมวกความคิดหกใบ ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2544.
- ประเวศ วะสี . วิถีคล้ายเครือญาติ , สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน กรุงเทพฯ. 2535.
- ประสาร มาลากุล. ความคิดสร้างสรรค์: พรสวรรค์ที่พัฒนาได้. กรุงเทพฯ : บริษัทพิพิธการพิมพ์ จำกัด, 2537.
- ประเสริฐ ศิลรัตน์. สุนทรียะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร, 2542.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. การทดลองสอนการใช้เกมกับบทบาทสมมุติ เรื่องการชั่ง ตวง และวัดใน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล . สมองลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ อารักษ์ , 2545.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ . จิตวิทยาการเรียนรู้เด็ก . กรุงเทพฯ : โอเดียร์สโตร , 2536.
- ภูมिरัตน์ โกกิลกนิษฐ . ผลของการฝึกคิดทางศิลปะด้วยเทคนิคซินเนคติกส์ในหนังสือศิลปะศึกษาที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 . วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาโสตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2546.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ . กระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูยุค ใหม่ . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2545.
- ยุดา รักไทย. เทคนิคการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร:เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2545.
- ยงยุทธ ณ นคร . SYNECTICS ทฤษฎีวิธีการของความคิดสร้างสรรค์...แนวทางการพัฒนาการ

- เรียนการสอนสถาปัตยกรรม . วารสารวารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .1(2532).
- เลิศ อานันท์ . เทคนิควิธีการสอนศิลปะเด็ก . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535.
- รศนา อัคระกิจ . กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์ . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535.
- รุ่ง แก้วแดง . ปฏิบัติการศึกษาไทย . กรุงเทพฯ: มติชน, 2541.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี . แบบการจัดการเรียนการสอน วิชาศิลปะกับชีวิต เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการชื่นชม และความรักที่จะเรียน . สารพัฒนาดนตรี . 11 (ตุลาคม – พฤศจิกายน) : 107.
- สมพงษ์ สิงหะพล . รูปแบบการสอนจินตนิมิต . กรุงเทพมหานคร : วารสารพัฒนาดนตรี 102(กันยายน): 4-8.
- สมพงษ์ สิงหะพล . รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญา . นครราชสีมา : วิทยาลัยครู นครราชสีมา , 2523.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ . เทคนิคการสอนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ . กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช , 2537.
- สมศักดิ์ สันธะระเวชญ์ . มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา . กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542 .
- สุชา จันทน์เอม . จิตวิทยาทั่วไป . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2541.
- สุวิทย์ มูลคำ . วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด . กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2545.
- วุฒิ วัฒนสิน . บทความ ศิลปะศึกษา แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 . วารสาร รุสมิแฉ , 2542.
- วุฒิ วัฒนสิน . ความคิดสร้างสรรค์กับศิลปะศึกษา . วารสาร ศึกษาศาสตร์มอ , 2539.
- วิชาการ, กรม. สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2545.
- วิชาการ, กรม. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านทักษะการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ . ศิลปะเด็ก : สภาพปัจจุบัน และอนาคต . กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์ , 2529.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ . ศิลปะเด็ก : ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ . วารสารวิจัยทางการศึกษา. 17 (2530) : 99-105.
- วิรัตน์ คุ่มคำ . การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนศิลปะด้วย

- วิธีการระดมสมอง . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพญฺญ . ศิลปะในโรงเรียนประถม . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2529 .
- วิรุณ ตั้งเจริญ . สรุปผลการอภิปรายการสัมมนาทางวิชาการ: บนเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา เรื่อง การเรียนการสอนศิลปศึกษา . ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิรุณ ตั้งเจริญ . ศิลปะกับความงาม . กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2535.
- วิไล ปฐมปัทมะ . ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา มัธยมศึกษา สาขาวิชา การสอนภาษาไทย , 2539.
- ศศิกันต์ วิบูลยศรีนทร์ . ผลการใช้รูปแบบการสอนตามแนวทฤษฎีสถิตของสแตร์นเบอร์เกอร์ในวิชากลุ่มสร้างสรรค์เสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาภาควิชาสารพัดศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2543.
- ศศิรัศม์ ศรีรักษานนท์ . การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์ . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ . สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร . กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2542.
- อรอนงค์ ประมูลใหม่ . การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้กิจกรรม Synectics กับการสอนตามคู่มือครู . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2539 .
- อรอนงค์ ฤทธิ์ฤทัย . การศึกษาการวาดภาพการ์ตูน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538.
- อารี พันธุ์ณี . ความคิดสร้างสรรค์ . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ 1414 , 2537.
- อารี พันธุ์ณี . วิธีสอนแบบสร้างสรรค์ . ชุมทางวิชาการครั้งที่ 1 กรมสามัญศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา , 2503.

อารี พันธุ์ณี. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โยใหม่. 2546.

เอกรัฐ งามจินดาสกุล . ผลการวาดภาพกลับหัวที่มีต่อลักษณะการแสดงออกในการวาดภาพของเด็กอายุ 10 -11 ปี .วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2546.

อำไพ ตีรณสาร . แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนศิลปะที่พึงประสงค์ . ครุศิลป์ 4 : 2534.

อำไพ ตีรณสาร . ขยายมุมมองการเรียนรู้ศิลปะ . วารสารครุศาสตร์ 1 (กรกฎาคม – กันยายน 2536): 64-67.

อุบล ตูจันดา. หลักและวิธีสอนศิลปะ, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.

ภาษาอังกฤษ

Bates, J.K. Becoming an art teacher. USA : Wadsworth/Thomson Learning, 2000.

Bakgaard, Wendy Evelyn . Design synectics: Machine knitwear . Dissertation abstract online . 1995.

Bruner, J.S. Toward a theory of instruction. New York: Norton. 1956.

Bruce R. Joyce, Marsha Weil and Showers Beverly . Models of Teaching. 1992.

Burks, Carolyn Groman . Combating the Bartleby syndrome with Synectics: Examining teacher attitudes and the influences on student writing (Herman Melville) .Dissertation abstract online . 2005.

Chapman, L.H. Approaches to art in education. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1978.

Clare, S.M. Drawing rule: The importance if the whole brain for learning drawing. Studies in Art Education . 24(2) ,1983: 126-130.

Davis, J . Drawing's Dewmise : U – shaped development in graphic Symbolization . Studies in Art Education . 29(4)summer 1988) : 222-231.

De Bo, E. Teaching thinking . Middlesex : penquin, 1982.

Efland, A.D.(ed.). Guidelines for planing art instruction in the elementary school of Ohio. Columbus: state of Ohio Department of Education. 1970.

Efland, A.D. The transition continued: The emergence of an affective revolution. Studies in Art Education 13 . 1971: 13-25.

Eisner, E.W. The educational imagination. New York: Macmillan Publishing and Co. 1979.

- Feldman , D . H . Development Psychology and art Education : Two Fields at the Crossroads . Journal of Aesthetic Education . v21 (2),Summer .1987.
- Freedman, K.; and Relan, Anju. Computer graphics, artistic production, and social processes. Studies in Art Education 33 (2), 1992 : 98-109.
- Francesco , Italo L.de . Art Education, Its Means and Ends. New York : Harper and Row.1958.
- Gordon ,W.J.J. Synectics the development of Creative Capacity . London :
- Gordon ,W.J.J , and Poze . Introduction to Synectics (Problem-Solving). Cambridge porpoise Book , 1972.
- Greco , Rita. Drawing it's elementary. Art & Activities 114(1)(1993): 22-28.
- Heavlin , Barbara Anne. The Use of Synectics and an aid To Invention in College Composition . 1982.
- Hartl, Donald J . Creative problem-solving and retrieval of remote analogs using a synectics-like technique . Dissertation abstract online . 1992.
- Johansen, Per. The independence of theory and practice in art education. Art Education 1983 36 (1): 20-22.
- Johnson, D.W. and Johnson, R.T. Learning together and alone: Cooperative,competitive, and individualistic learning. New Jersey: Prentice-Hall. 1997.
- Kindler, A. M. Child Development in Art. The National Art Education Association, Virginia, 1992.
- Kleiner, Charles S. The effects of synectics training on students' creativity and achievement in science . Dissertation abstract online . 1991
- Lowenfeld, V and Brittain,L.W.Creative and Mental Growth. New York: Macmillan .1964.
- Meador, Karen Sue Wilson . The effect of synectics training on gifted and nongifted kindergarten students . Dissertation abstract online . 1992.
- Mackavey, Maria Georgiopoulos. Synectics as a planned change theory: Understanding its applications in the workplace . Dissertation abstract online . 1988.
- Moody, J. L. An analysis of drawing programs for early adolescent. Studies in Art Education . 34,(1).1992 :39-47.
- Phil Pearson , Toward a Theory of Children ' s Drawing as Social Practice . Studies in Art Education . 2001,(4) :348-365.

- Parison, D.A. "Two Methods of Teaching Drawing Skills". Studies in Art Education . 20,(3) :47-56.
- Schirmacher, Robert . Art and creative development for young . New York : Delmar Publisher, 1993.
- Stout, C.J.. Multiple cultural reasoning and the appreciation of art. Studies In Art Education 1997 38(2): 96-111.
- Thompson, Christine M. What should I draw today? Sketckbooks in early childhood. Art Education 48(5)(1995) :6-12 .
- Torrance, E.Paul. Torrance tests of creative thinking . New York : a division of gin and
- Torrance, E.P. Creative and Infinity . Journal of Research and Development in Education . 4(1971): 35-41.
- Young, D.E. Aesthetic response as coping behavior: An anthropological perspective. Studies in Art Education 24(1),1982 : 5-15.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจเครื่องมือในการวิจัย

1. ผศ.ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปศึกษา
2. อาจารย์ วิรัตน์ คุ่มคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนวัดสี่สุก
ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านทักษะการคิด
3. อาจารย์ สมศักดิ์ ศิริวิโรจน์สกุล
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายประถม
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนศิลปศึกษา ระดับประถม

ภาคผนวก ข

**การวิเคราะห์ และการวางแผนการใช้แนวคิดชินเนคติกส์
ในแผนการสอนวาดภาพพระบายสี**

กระบวนการชินเนคติกส์ (Gordon ,W.J.J.,1968)

SYSNECTICS

แนวความคิดของชินเนคติกส์

1. ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์สามารถพัฒนาได้ ถ้ามีความเข้าใจในกระบวนการทางจิตวิทยา
2. ในกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์มีความสำคัญมากกว่าความคิดสติปัญญาเชิงเหตุผล
3. อารมณ์และความไม่มีเหตุผล เมื่อมีการทำความเข้าใจอย่างมีระบบสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาได้

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสรรค์แนวทางการแก้ปัญหาที่แตกต่างจากแนวความคิดเดิม และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ขบวนการสร้างสรรค์การแก้ปัญหา

ชินเนคติกส์ sysnectics ใช้การเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ด้วยการอุปมาเปรียบเทียบกับความเหมือนและความแตกต่างของสถานการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย เป็นการทำความเข้าใจต่อปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่

การแก้ปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก เป็นการมองปัญหาในแนวใหม่ หรือมองปัญหาในสถานที่ต่างไปจากเดิม โดยใช้วิธีการอุปมาอุปมัยเปรียบเทียบ ซึ่งวิธีการอุปมาอุปมัยมีด้วยกัน 4 วิธีดังนี้

- 1 การอุปมาอุปมัยโดยการอิงตัวเอง การนำตัวเองไปเปรียบเทียบเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา
- 2 การอุปมาอุปมัยโดยตรง การเปรียบเทียบของ 2 สิ่งนำมาเปรียบเทียบกัน เป็นการมองปัญหาในสถานการณ์ใหม่
- 3 การอุปมาอุปมัยโดยอิงบัญญัติ การนำความหมายของสิ่งที่เป็นปัญหา ไปเปรียบเทียบในมุมมองใหม่
- 4 การอุปมาอุปมัยโดยอิงการเพื่อฝัน การเปรียบเทียบแบบจินตนาการเพื่อฝัน แต่ยังคงอยู่ในกรอบของสิ่งที่ต้องการ

การแก้ปัญหาที่แปลกใหม่อย่างสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดการสร้างแผนการสอนกิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการชินเนคติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แนวคิดชินเนคติกส์

เป็นแนวคิดที่มุ่งการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และหาแนวทางการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบเพื่อขยายกรอบแนวคิดให้มีอิสระเสรี ทำให้สามารถคิดในมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม

รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดชินเนคติกส์

รูปแบบการเรียนการสอนแบบชินเนคติกส์ เป็นการนำแนวคิดชินเนคติกส์มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน โดยผู้สอนนำกิจกรรมเปรียบเทียบมาใช้เชื่อมโยงเพื่อเรียนรู้เนื้อหาในวิชาเรียนกับความคิดของนักเรียน การเปรียบเทียบเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดที่อิสระให้นักเรียนได้คิดมุมมองใหม่ เปิดอิสระทางแนวคิดให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกนักเรียนจะเกิดความสุขสนทนากับความคิดเปรียบเทียบเกิดผ่อนคลายจนสามารถนำเปรียบเทียบเหล่านั้นมาใช้แก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ

วัตถุประสงค์การเรียนการสอนตามแนวคิดชินเนคติกส์

การเรียนการสอนตามแนวคิดชินเนคติกส์มีเป้าหมายเพื่อใช้บทเรียนฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือการแก้ไขปัญหา ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้คิดในมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม โดยใช้การเปรียบเทียบมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นความคิดของผู้เรียน

ลักษณะการเรียนการสอนตามแนวคิดชินเนคติกส์

เนื้อหากิจกรรม การเรียนการสอนตามแนวคิดชินเนคติกส์มิใช่เป็นการมุ่งเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในการเรียนการสอนแต่ เป็นการใช้การเปรียบเทียบเชื่อมโยงเนื้อหาในกิจกรรมการเรียนการสอนกับความคิดของเด็ก เพื่อให้เด็กมีมุมมองในการคิดที่แปลกใหม่ อิสระเสรี

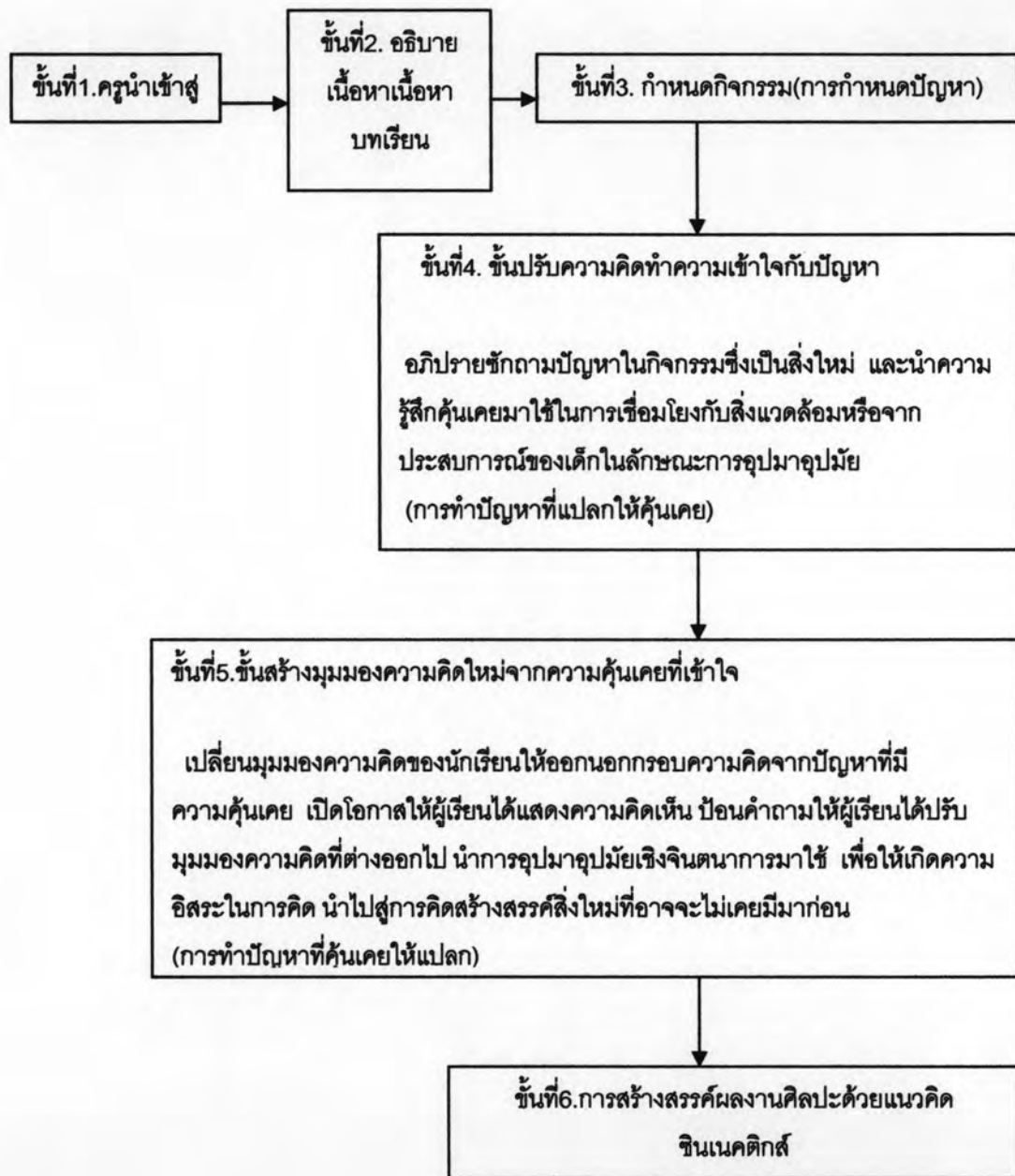
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนชินเนคติกส์จะเป็นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นใหม่ๆ สนุกแล้วความคิด เปิดอิสระทางความคิด เพื่อนำไปสู่แนวความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม

พฤติกรรมของผู้เรียน การเรียนการสอนตามแนวคิดซินเนคติกส์เป็นการเรียนการสอนแบบที่นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะเกิดความสุขสนุกสนานกับความคิดเปรียบเทียบ เกิดผ่อนคลายจนสามารถนำการอุปมาเปรียบเทียบเหล่านั้นมาใช้แก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ ได้

ด้านความคิด การเรียนการสอนตามแนวคิดซินเนคติกส์ เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ คิดนอกกรอบความคิดเดิม คิดมุมมองใหม่ที่แปลก จึงนำไปสู่ผลผลิตทางความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม

การแสดงออกทางความคิดเห็น การเรียนการสอนตามแนวคิดซินเนคติกส์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกกระบวนการกลุ่ม ใช้การซักถาม ฝึกการกล้าแสดงออก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น

รูปแบบการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว หรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา เพื่อให้ให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ซักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ป้อนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนการทำงาน เป็นขั้นให้นักเรียนทำการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดซินเนคติกส์

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ

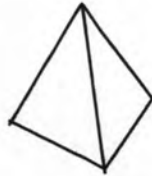
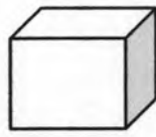
**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กิจกรรม
วาดภาพระบายสีด้วยวิธีชินเนคติกส์**

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีชินเนคติกส์เป็น
แบบทดสอบชนิดปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

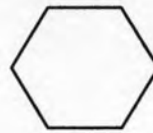
ข้อ	ประเด็น
1.	เส้นความหมายของเส้น ลักษณะของเส้น
2.	
3.	
4.	รูปร่างและรูปทรง
5.	
6.	
7.	ลักษณะของสี การผสมสี วรรณะของสี
8.	
9.	
10.	แสงและเงา
11.	
12.	
13.	การจัดวางภาพให้มีเอกภาพ
14.	
15.	
16.	
17.	การจัดวางภาพให้สมดุลย์
18.	
19.	
20.	

4. ข้อใดหมายถึงรูปร่าง

ก. ข.

ค.

5. ข้อใดคือลักษณะของรูปทรง

- ก. มีความยาว ความสูง
- ข. มีลักษณะเป็นภาพ 2 มิติ
- ค. มีความกว้าง ความยาว
- ง. มีความลึก ความหนา

6. จากภาพข้างล่างนี้ถ้านักเรียนต้องการให้ภาพดูเป็น 3 มิติควรทำอย่างไร

ก. เติมสีให้กับวัตถุ

ข. เติมภาพพื้นหลังให้กับวัตถุ

ค. เติมแสงเงาให้กับวัตถุ

ง. เติมสีและภาพพื้นหลังให้กับวัตถุ

7. จากภาพนี้นักเรียนคิดว่าเป็นภาพวรรณคดี

ก. วรรณะร้อน

ข. วรรณะเย็น

ค. วรรณะสว่าง

ง. วรรณะมืด

8. ข้อใดเป็นแม่สี

- ก. น้ำเงิน ฟ้ำ ขาว
- ข. ดำ ขาว แดง
- ค. น้ำเงิน แดง เขียว
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

9. ข้อใดคือคีย์สีขั้นที่2

ก. ฟ้ำ ม่วง เขียว

ข. ส้ม ม่วง เขียว

ค. เขียว ม่วง เหลือง

ง. เหลือง เขียว น้ำเงิน

10. ข้อใดให้แสงเงาถูกต้อง

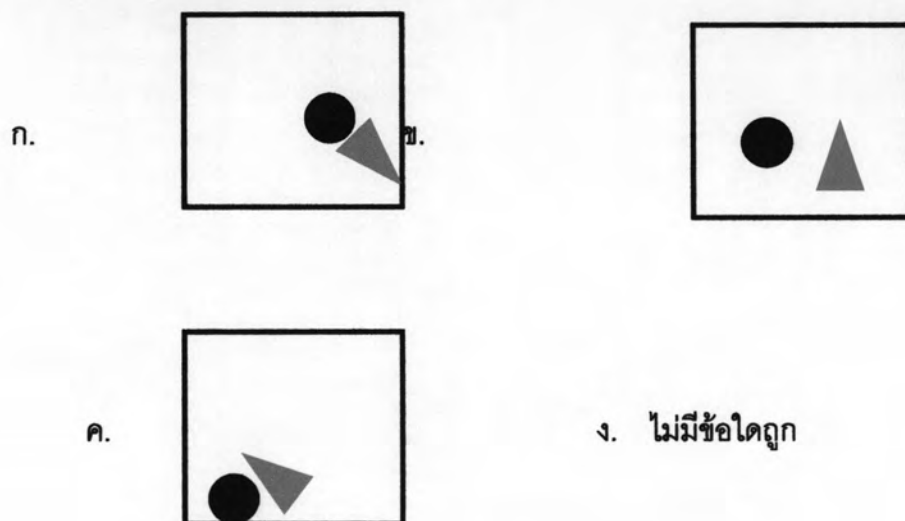
11. แสงและเงามีความสำคัญในการวาดภาพระบายสีอย่างไร

- ก. ทำให้ภาพสวยงาม
- ข. ทำให้ภาพสดใส
- ค. ทำให้ภาพแบนเรียบ
- ง. ทำให้ภาพเหมือนของจริง

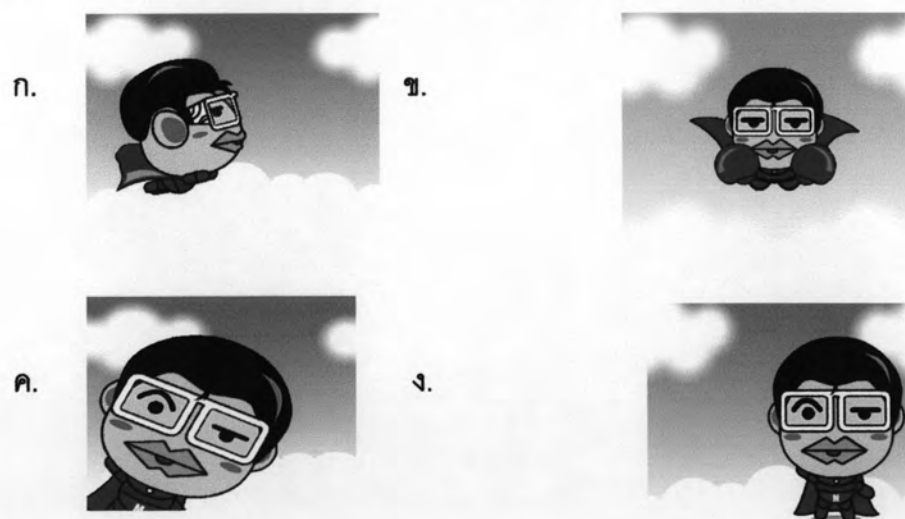
16. ข้อดีของการจัดวางภาพให้มีเอกภาพคือข้อใด

- ก. ช่วยทำให้ภาพมีมิติ น่าสนใจ
- ข. ช่วยทำให้ภาพเกิดความสมดุลทั้ง 2 ข้าง
- ค. ช่วยทำให้ภาพมีความโดดเด่นสวยงาม
- ง. ช่วยทำให้ภาพเรามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แตกแยก

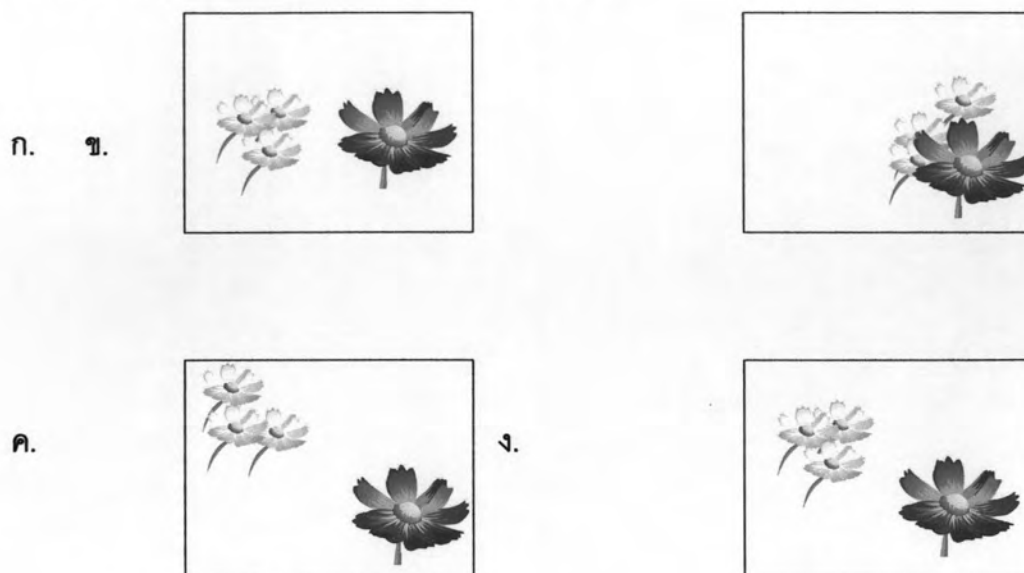
17. ภาพวาดในข้อใดมีความสมดุล

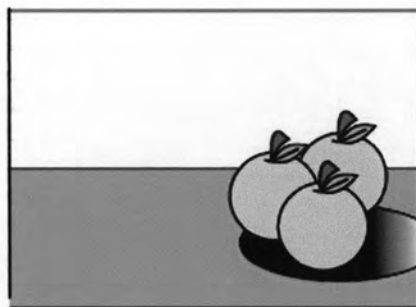
18. ภาพในข้อใดต่อไปนี้เป็นการจัดวางตำแหน่งวัตถุที่เหมาะสมที่เหมาะสม

19. การวาดภาพในข้อใดมีการจัดวางภาพที่ไม่สมดุล

20. จากภาพข้างล่างนี้ ถ้าต้องการปรับให้ภาพมีความสมดุล นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. เพิ่มรายละเอียดของส้มให้เหมือนจริง
- ข. ปรับขนาดของส้มให้ใหญ่กว่าเดิม และเพิ่มวัตถุอื่นๆลงในภาพ
- ค. ปรับตำแหน่งของส้มทั้งหมดให้อยู่ตรงกลางภาพ
- ง. ไม่ต้องปรับอะไรเลยเพราะภาพมีความสมดุลอยู่แล้ว

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.ค	11.ง
2.ข	12.ง
3.ก	13.ก
4.ง	14.ค
5.ง	15.ง
6.ค	16.ง
7.ก	17.ข
8.ง	18.ข
9.ข	19.ข
10.ง	20.ค

กระดาษคำตอบ
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง
11.	ก	ข	ค	ง
12.	ก	ข	ค	ง
13.	ก	ข	ค	ง
14.	ก	ข	ค	ง
15.	ก	ข	ค	ง
16.	ก	ข	ค	ง
17.	ก	ข	ค	ง
18.	ก	ข	ค	ง
19.	ก	ข	ค	ง
20.	ก	ข	ค	ง

ภาคผนวก ง

แผนการสอนการวาดภาพพระบายสีด้วย
วิธีชินเนคติกส์

แผนการสอน วาดภาพระบายสีด้วยวิธีจินเนตติกส์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีทั้งหมด
ด้วยกัน 6 แผนการสอน ใช้เวลาทดลอง 6 คาบ มีรายละเอียดดังนี้

แผนกา รสอนที่	สาระสำคัญ	กิจกรรม
1	เส้น หมายถึง จุดหลายจุดมาเชื่อมต่อกันทำให้เกิดความยาว เส้นนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของ การวาดภาพ เพราะเส้นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานทำให้เกิดรูปร่างรูปทรงต่างๆ	ให้นักเรียนสร้างสรรค์ งานศิลปะ ด้วยการแต่งเติมลายเส้นจากตัวอักษรภาษาอังกฤษชื่อตัวเอง เป็นสิ่งต่างๆ ตามจินตนาการ ในชื่อกิจกรรม " สนุกกับลายเส้น "
2	- รูปร่าง หมายถึง การนำเส้นมาขีดเขียนเป็นรูป มีความกว้าง ความยาว มีลักษณะ 2 มิติ - รูปทรง หมายถึง รูปที่มีความกว้าง ความยาว และมีความลึก ดูมีมิติ มีลักษณะ 3 มิติ	ให้นักเรียนสร้างสรรค์ งานศิลปะ โดยการนำรูปร่างสี่เหลี่ยม วงกลม สามเหลี่ยม นำมาสร้างสรรค์เป็นรูปทรงตามความคิดจินตนาการ ในชื่อกิจกรรม " รูปทรงแปลร่าง "
3	แสงทำให้เกิดเงาของวัตถุ เงาของวัตถุจะอยู่ในทิศทางตรงข้ามกับแสงเสมอ เงาสามารถบอกให้ทราบถึงรูปร่างของวัตถุได้	ให้นักเรียนสร้างสรรค์ งานศิลปะ โดยผู้สอนกำหนดเงา มา 2 ลักษณะให้นักเรียนให้นักเรียนคิดว่า เป็นเงาอะไร และนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะตามความคิดจินตนาการ ในชื่อกิจกรรม " เงาอะไรเอ่ย "
4	สีในงานสร้างสรรค์ศิลปะจะมีแม่สีแท้ 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน และ 3 สีนี้ถ้านำมาผสมกันตามสัดส่วน จะเกิดสีใหม่สามารถนำไปสร้างงานศิลปะมีสีสันขึ้น	ครูผู้สอนให้นักเรียนได้กำหนดกิจกรรม " ตา ราง สี ตามจินตนาการ " โดยได้ให้นักเรียนสร้างสรรค์ตา ราง สี ในแบบต่างๆ ตามความคิดจินตนาการ จากนั้นจึงให้นักเรียนผสมสีจากแม่สีตามอิสระ นำสีที่ได้มาระบายในตา ราง สี

แผนการ สอนที่	สาระสำคัญ	กิจกรรม
5	ความเป็นหนึ่งเดียวกันทาง องค์ประกอบศิลป์ในงานศิลปะ จะทำให้งานดูน่าสนใจและสื่อ ความหมายความเข้าใจได้อย่าง ชัดเจน	ครูผู้สอนได้กำหนดภาพ 3 ภาพ ให้นักเรียนได้ลองจัดวางภาพให้ ดูเป็นเอกภาพและสร้างสรรค์ เป็นผลงานตามความคิด จินตนาการในชื่อกิจกรรม " มา จัดวางภาพให้ดูดีกันเถอะ"
6	ความสมดุลหรือดุลยภาพ หมายถึง ความเท่ากัน เสมอกัน มีความกลมกลืนพอเหมาะพอดี ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะหมายถึง ความรู้สึก ที่เท่ากันขององค์ประกอบในงาน ศิลปะ	ครูผู้สอนได้กำหนดภาพ 2 ภาพ เป็นภาพโครงร่างชายและผู้หญิง ให้นักเรียนได้ลองจัดวางภาพให้ ดูสมดุลและสร้างสรรค์เป็น ผลงานตามความคิดจินตนาการ ในชื่อกิจกรรม " ความสมดุลของ ภาพ"

แผนการสอนศิลปะด้วยวิธีชินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพพระนายสี
วิชา ศิลปะศึกษา

เรื่อง สนุกกับลายเส้น
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

เส้น หมายถึง จุดหลายจุดมาเชื่อมต่อกันทำให้เกิดความยาว เส้นนับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของการวาดภาพ เพราะเส้นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานทำให้เกิดรูปร่างรูปทรงต่างๆ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความรู้สึกที่มีต่อเส้นต่างๆ ได้
- 2.สังเกตและระบุถึงความแตกต่างของลักษณะเส้นได้
- 3.สร้างสรรค์ภาพวาดด้วยเส้นได้

สาระการเรียนรู้

เส้น จัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานเบื้องต้นของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพราะงานศิลปะจะต้องมีเส้นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้วยเสมอ

เส้น หมายถึง จุดหลายๆจุดมาเชื่อมต่อกันเข้าจนเกิดเป็นความยาว เส้นอาจเกิดโดยการลาก ชีด เขียน ด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น ปากกา ดินสอ สีไม้ ฯลฯ เส้น นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในงานศิลปะ ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นล้วนประกอบจากเส้น ลักษณะของเส้นมีรูปแบบและความรู้สึกที่แตกต่างโดยแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภทดังนี้

1.เส้นตรง หมายถึง การเชื่อมจุดสองจุดเข้าด้วยกันและได้ความยาวที่สั้นที่สุด เส้นตรงสามารถแบ่งได้อีก 3 ประเภทดังนี้

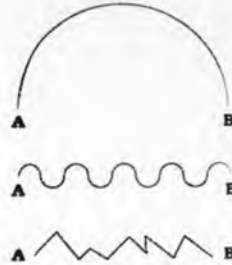
1.1. เส้นตั้ง เป็นเส้นที่ลากจากแนวตั้งลงมาหรือลากขึ้นไปจากระดับพื้น ให้ความรู้สึกที่มั่นคง แข็งแรงมีระเบียบ เช่น ตึกสูงๆ และไม่มั่นคง

1.2. เส้นนอน เป็นเส้นที่ลากขนานกับพื้น ให้ความรู้สึกราบเรียบ สงบนิ่ง เช่น พื้นดิน

1.3. เส้นทแยงหรือเส้นเฉียง เป็นเส้นที่มีทิศทางพุ่งตรงไปในแนวเฉียงกับระดับพื้น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว ไม่มั่นคง

2. เส้นไม่ตรง แบ่งออกได้หลายชนิดดังนี้

- 2.1. เส้นโค้ง เป็นเส้นที่มีทิศทางในลักษณะโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนโยน นุ่มนวล สวยงาม
- 2.2. เส้นหยักหรือเส้นฟันปลา เป็นเส้นที่ลากเฉียงขึ้นและลงสลับกันเหมือนฟันปลา ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่สงบนิ่ง รุนแรง
- 2.3. เส้นอิสระ เป็นเส้นลักษณะต่างๆ ที่ไม่มีทิศทาง ไม่จำกัดลักษณะเฉพาะ ให้ความรู้สึกอิสระ

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลงใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว หรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายถึงสิ่งต่างๆที่นักเรียนพบเห็นตั้งแต่ตื่นนอนจนมาถึงโรงเรียน จะเห็นได้ว่าสิ่งที่นักเรียนเห็นนั้นมีมากมายแตกต่างกัน เช่น หนังสือ ดอกไม้ จานข้าว ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถ้าสังเกตให้ดีแล้วจะมีเส้นเป็นองค์ประกอบพื้นฐานด้วย เช่น ดอกไม้

ดอกไม้

ก็จะมีลายเส้นประกอบ

ลายเส้นดอกไม้

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี้

ผู้สอนอธิบายถึง ลักษณะของเส้น เส้นหมายถึงจุดหลายๆจุดมาเชื่อมต่อกันเข้าจน เกิดเป็นความยาว เส้นอาจเกิดโดยการลาก ขีด เขียน ด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น ปากกา ดินสอ สีไม้ ฯลฯ เส้น นับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในงานศิลปะ ภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนประกอบจากเส้น ลักษณะของเส้นมีรูปแบบและความรู้สึกที่แตกต่างโดยแบ่งได้เป็น ประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภทดังนี้

1. **เส้นตรง** หมายถึง การเชื่อมจุดสองจุดเข้าด้วยกันและได้ความยาวที่สั้นที่สุด เส้นตรงสามารถแบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้

1.1. เส้นตั้ง เป็นเส้นที่ลากจากแนวตั้งลงมาหรือลากขึ้นไปจากระดับพื้น ให้ความรู้สึกที่มั่นคง แข็งแรงมีระเบียบ เช่น ตึกสูงๆ และไม่มั่นคง

1.2. เส้นนอน เป็นเส้นที่ลากขนานกับพื้น ให้ความรู้สึกราบเรียบ สงบนิ่ง เช่น พื้นดิน

1.3. เส้นทแยงหรือเส้นเฉียง เป็นเส้นที่มีทิศทางพุ่งตรงไปในแนวเฉียงกับระดับพื้น ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว ไม่มั่นคง

2. **เส้นไม่ตรง** หมายถึง เส้นที่มีลักษณะไม่ตรง สามารถแบ่งออกได้หลายชนิดดังนี้

2.1. เส้นโค้ง เป็นเส้นที่มีทิศทางในลักษณะโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนโยน นุ่มนวล สวยงาม

2.2. เส้นหยักหรือเส้นฟันปลา เป็นเส้นที่ลากเฉียงขึ้นและลงสลับกันเหมือนฟันปลา ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ไม่สงบนิ่ง รุนแรง

2.3. เส้นอิสระ เป็นเส้นลักษณะต่างๆ ที่ไม่มีทิศทาง ไม่จำกัดลักษณะเฉพาะ ให้ความรู้สึกอิสระ

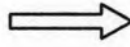
ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม (การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็กได้ทำกิจกรรม สนุกกับลายเส้น โดยให้เด็กแต่งเติม ลักษณะเส้นรูปตัวอักษรภาษาอังกฤษของตัวเอง ให้เป็นภาพตามจินตนาการและระบายสี ให้สวยงาม

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงตัวอักษรภาษาอังกฤษของตัวเองนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้บ้าง ให้นักเรียนได้ทดลองเปรียบเทียบตัวอักษรกับสิ่งอื่นๆที่เคยพบหรือจากประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ถ้ามถึงตัวอักษรเอมีลักษณะคล้ายสิ่งใดได้บ้าง อาจจะคล้ายถนนหรือสิ่งอื่นๆ ลองให้เพื่อนๆในกลุ่มทดลองเปรียบเทียบตัวอักษรชื่อของแต่ละคนในกลุ่มว่ามีความคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้อีกบ้าง

A

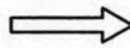

ตัวอักษรเอ

คล้ายรูป

ถนน

A

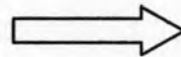

ตัวอักษรเอ

คล้ายรูป

สะพาน

B

ตัวอักษรบี

คล้ายรูป

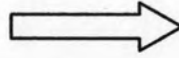
ปีกผีเสื้อ

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ป้อนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง ครั้งนี้ให้นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ ที่อิสระ ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง สิ่งที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่างตัวอักษรเอ อาจคิดมุมมองใหม่ เกิดจินตนาการเป็นเครื่องบินแบบใหม่ ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันถึงตัวอักษรตัวอื่นๆ

A

ตัวอักษรเอ

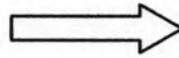
คิดมุมมองใหม่

เครื่องบินแบบใหม่

B

ตัวอักษรบี

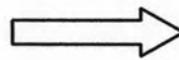
คิดมุมมองใหม่

หน้ามนุษย์ต่างดาวB-78

C

ตัวอักษรซี

คิดมุมมองใหม่

เครื่องเล่นในสวนสนุกชนิดใหม่

ขั้นที่6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดจินเนตติกส์

มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงาน

นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและ

ทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการจินตนาการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ผลงานวาดภาพระบายสีของศิลปิน หรือรูปภาพต่างๆ ที่แสดงลักษณะของเส้นที่ชัดเจน
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีไม้ หรือสีชอล์ก

แผนการสอนศิลปะด้วยวิธีจินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
วิชา ศิลปศึกษา

เรื่อง รูปร่างรูปทรง
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

รูปร่าง หมายถึง การนำเส้นมาขีดเขียนเป็นรูป มีความกว้าง ความยาว มีลักษณะ 2 มิติ

รูปทรง หมายถึง รูปที่มีความกว้าง ความยาว และมีความลึก คู่มิมีติ มีลักษณะ 3 มิติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปร่างและรูปทรงได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงรูปร่างและรูปทรงในสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวของเขาได้
3. นักเรียนสามารถนำรูปร่างและรูปทรงนำไปสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะได้

สาระการเรียนรู้

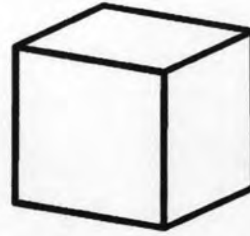
รูปร่างและรูปทรง เป็นส่วนประกอบสำคัญในการวาดภาพ และมีส่วนทำให้ภาพเกิดความสวยงามและน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นภาพคน สัตว์ หรือสิ่งต่างๆ รอบตัวเราจะมีทั้งรูปร่างและรูปทรงประกอบเป็นโครงร่างอยู่ด้วย ซึ่งรูปร่างและรูปทรงจะลักษณะดังนี้

รูปร่างหรือรูป 2 มิติ เกิดจากเส้นนำมาประกอบเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดรูปที่แสดงให้เห็นเฉพาะด้านกว้างและด้านยาวของสิ่งนั้นๆ รูปร่างจึงมองเห็นเพียงด้านหน้าเท่านั้น ไม่มีส่วนลึกหรือความหนา มีลักษณะเป็น 2 มิติ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม เป็นต้น

รูปร่าง

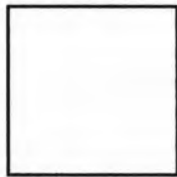

รูปทรงหรือรูป 3 มิติ เกิดจากเส้นนำมาประกอบเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดรูปที่แสดงให้เห็นรายละเอียดถึงความลึก รวมถึงทั้งด้านกว้างและยาว มองดูแล้วเกิดปริมาตรเป็น 3 มิติ
รูปทรง

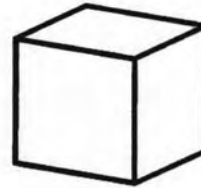

รูปร่างและรูปทรง แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1. รูปเรขาคณิต เช่น รูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม

รูปร่าง

รูปทรง

2. รูปธรรมชาติ เช่น รูปคน ต้นไม้ สัตว์

รูปร่าง

รูปทรง

3. รูปอิสระ คือรูปที่สร้างตามความนึกคิด

รูปร่าง

รูปทรง

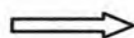
กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดซินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดลอมรอบๆตัว หรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายถึงสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวนักเรียนนั้นมีมากมายหลายอย่าง สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเห็นได้ว่าประกอบด้วยรูปร่างเรขาคณิตอย่างง่ายๆ ดังตัวอย่างดังนี้

ดินสอ

ประกอบด้วย

สี่เหลี่ยมผืนผ้า และสามเหลี่ยม

ปลา

ประกอบด้วย

วงกลมและสามเหลี่ยม

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี้

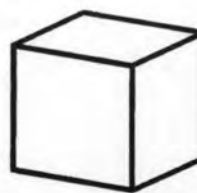
ผู้สอนอธิบายถึง รูปร่างและรูปทรง เป็นส่วนประกอบสำคัญในการวาดภาพ และมีส่วนทำให้เกิดภาพเกิดความสวยงามและน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นภาพคน สัตว์ หรือสิ่งต่างๆ รอบตัวเราจะมีทั้งรูปร่างและรูปทรง ซึ่งรูปร่างและรูปทรงจะลักษณะดังนี้

รูปร่างหรือรูป 2 มิติ คือลักษณะของสิ่งต่างๆ ที่แสดงให้เห็นเฉพาะด้านกว้างและด้านยาวของสิ่งนั้นๆ รูปร่างจึงมองเห็นเพียงด้านหน้าเท่านั้น ไม่มีส่วนลึกหรือความหนา

รูปทรงหรือรูป 3 มิติ คือลักษณะของสิ่งต่างๆ ที่แสดงให้เห็นรายละเอียดถึงความลึก ความหนา รวมถึงทั้งด้านกว้างและยาว มองดูแล้วเกิดปริมาตรเป็น 3มิติ

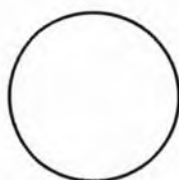
รูปปร่าง

รูปทรง

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา
 เพื่อให้ให้นักเรียนได้คิดแก้ไขสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็กได้ทำกิจกรรม รูปปร่างและรูปทรง โดยให้เด็กสร้างสรรค์
 รูปปร่าง วงกลม ให้เป็นภาพรูปทรงตามจินตนาการและระบายสีให้สวยงาม

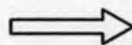

ขั้นที่4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่
 และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก
 ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงรูปปร่างสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งใด
 ได้บ้าง ให้นักเรียนได้ทดลองเปรียบเทียบรูปปร่างสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม กับสิ่งต่างๆจาก
 ประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ถ้ามถึงวงกลมมีลักษณะคล้ายสิ่งใดได้บ้าง อาจจะคล้ายกับลูก
 บอลหรือสิ่งอื่นๆ ลองให้เพื่อนๆในกลุ่มทดลองเปรียบเทียบรูปปร่างสามเหลี่ยม สีเหลี่ยม วงกลม
 ภายในกลุ่มว่ามีความคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้อีกบ้าง

รูปวงกลม

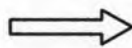

ลูกบอล

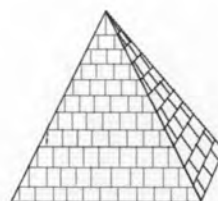
คล้ายรูป

รูปสี่เหลี่ยม

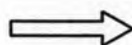
คล้ายรูป

ปิรามิด

สามเหลี่ยม

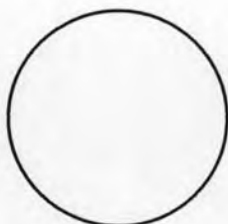
คล้ายรูป

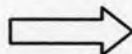
ตู้เก็บของ

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น บอกราคาถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไปนำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง คราวนี้ให้นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ ที่ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง สิ่งที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่าง รูปวงกลม อาจคิดมุมมองใหม่ แปลบ้านอนาคต ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันถึงรูปร่างแบบอื่นๆ

วงกลม

คิดมุมมองใหม่

บ้านอนาคต

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดชินเนคติกส์

มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงานนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและทำความเข้าใจวัตถุประสงค์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการชินเนคติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพรูปร่าง และรูปทรงของสิ่งของต่างๆ
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีไม้ หรือสีชอล์ก

แผนการสอนคิดไปด้วยวิธีจินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
วิชา ศิลปศึกษา

เรื่อง เงาอะไรเอ๋ย

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

แสงทำให้เกิดเงาของวัตถุ เงาของวัตถุจะอยู่ในทิศทางตรงข้ามกับแสงเสมอ เงาสามารถบอกให้ทราบถึงรูปร่างของวัตถุได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของแสงและเงาของสิ่งต่างๆที่อยู่รอบนักเรียนได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพแสดงแสงและเงาของวัตถุต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

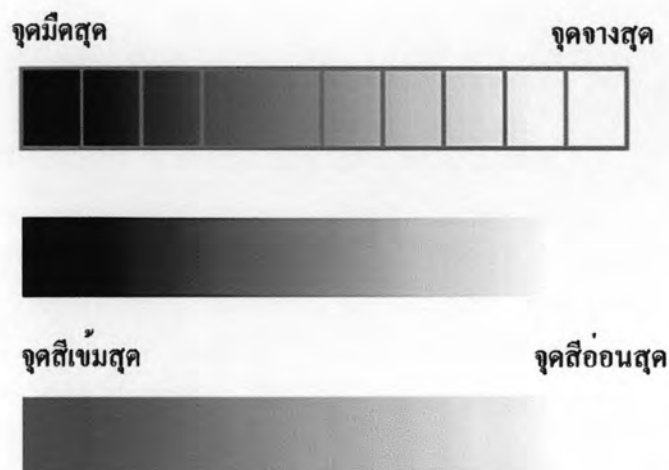
ถ้าเราได้สังเกตเห็นสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวจะเห็นสิ่งต่างๆ มีทั้งส่วนที่มีดและส่วนที่สว่าง ทำให้เห็นลักษณะรูปร่าง รูปทรง รายละเอียดของสิ่งต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุหรือสิ่งของต่างๆ เมื่อถูกแสงมาตกกระทบ ด้านที่ถูกแสงจะสว่างหรือมีสีอ่อน ส่วนด้านที่ไม่ถูกแสงคือด้านตรงข้ามกับด้านที่ถูกแสง จะมีดหรือมีสีเข้ม และยังมีเงาของวัตถุที่ตกกระทบมาที่พื้นเรียกว่า เงาตกทอด ซึ่งจะมีรูปร่างเหมือนวัตถุนั้นๆ แต่มีสีเข้ม

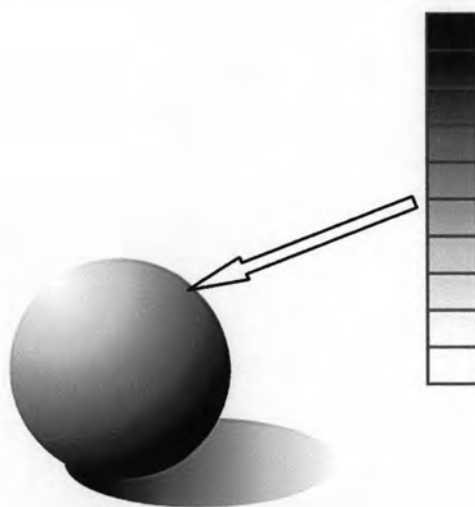
เงา คือ ส่วนที่มีดที่เกิดจากการที่มีวัตถุมาบังแสง จนทำให้เห็นวัตถุไปปรากฏบนพื้นด้านตรงข้ามกับทิศทางของแสงส่องเข้ามากระทบวัตถุนั้นๆ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเงาและแสงสว่างจะอยู่ด้านตรงข้ามกันเสมอ เงาที่ปรากฏจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับแสง ถ้าแสงที่มากกระทบวัตถุมากเงาจะมีความเข้ม ถ้าแสงน้อยเงาก็จะอ่อนตามไปด้วย

ในการวาดภาพโดยให้แสงเงา สิ่งที่น่ามาแทนค่าของแสงเงา คือน้ำหนัก น้ำหนักในทางศิลปะคือ ค่าความอ่อนแก่ของสีเทา จากจุดที่มีดที่สุดถึงจุดที่จางที่สุด หรือค่าความอ่อนแก่ของสี จากสีที่เข้มสุดจนถึงสีที่จางสุด

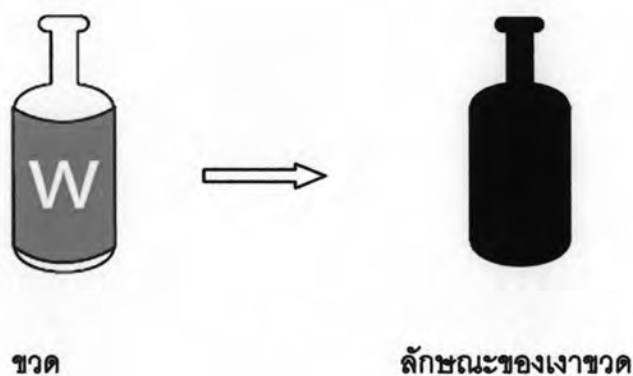
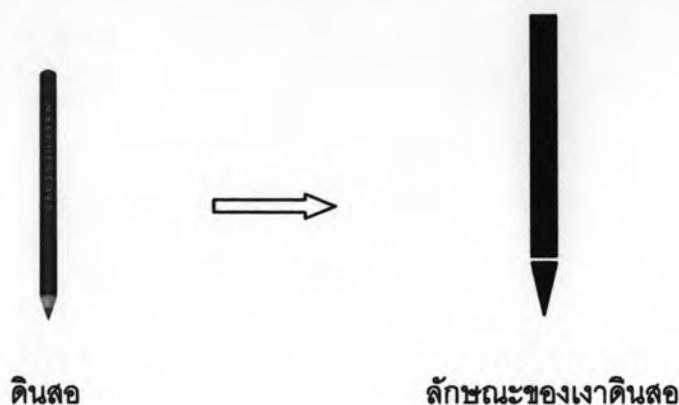
ในการวาดภาพระบายสี น้ำหนักจะถูกแทนค่าความมืด ความสว่างของแสงเงาบนผิวของวัตถุที่วาด

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวหรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนได้ให้นักเรียนสังเกตเงาที่เกิดจากการนำ ไฟฉายมาส่องบนวัตถุต่างๆรอบๆตัวของนักเรียนเช่น มือ ดินสอ ยางลบ โต๊ะ และให้นักเรียนสังเกตเงาที่เกิดจากการส่องบนวัตถุต่างๆและให้อธิบายถึงลักษณะเงา และวัตถุที่โดนแสงว่ามีลักษณะเช่นไร

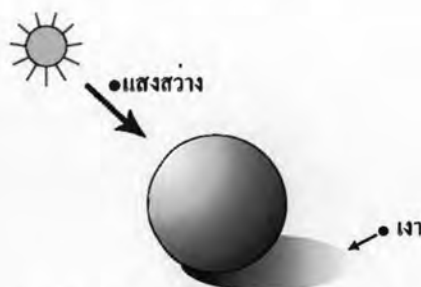

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี

ผู้สอนอธิบายถึง วัตถุหรือสิ่งของต่างๆ เมื่อถูกแสงมาตกกระทบ ด้านที่ถูกแสงจะสว่างหรือมีสีอ่อน ส่วนด้านที่ไม่ถูกแสงคือด้านตรงข้ามกับด้านที่ถูกแสง จะมีมืดหรือมีสีเข้ม และยังมีเงาของวัตถุที่ตกกระทบมาที่พื้นเรียกว่า เงาตกทอด ซึ่งจะทึบรูปร่างเหมือนวัตถุนั้นๆแต่มีสีเข้ม

เงา คือ ส่วนที่มืดที่เกิดจากการที่มีวัตถุมาบังแสง จนทำให้เห็นวัตถุไปปรากฏบนพื้นด้านตรงข้ามกับทิศทางของแสงส่องเข้ามากระทบวัตถุนั้นๆ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเงาและแสงสว่าง

จะอยู่ด้านตรงข้ามกันเสมอ เงานี้ปรากฏจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับแสง ถ้าแสงที่มากกระทบวัตถุมากเงาจะมีความเข้ม ถ้าแสงน้อยเงาก็จะอ่อนตามไปด้วย

ในการวาดภาพโดยให้แสงเงา สิ่งที่น่ามาแทนค่าของแสงเงา คือน้ำหนัก น้ำหนักในทางศิลปะคือ ค่าความอ่อนแก่ของสีเทา จากจุดที่มีที่สุดถึงจุดที่จางที่สุด หรือค่าความอ่อนแก่ของสี จากสีที่เข้มสุดจนถึงสีที่จางสุด

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา เพื่อให้ นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็กได้ทำกิจกรรม โดยผู้สอนได้ให้รูปร่างเงา 1 แบบมาให้นักเรียนเลือกอันใดอันหนึ่งมาตกแต่งให้เป็นภาพตามจินตนาการและระบายสีให้สวยงาม

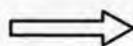

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงลักษณะของเงา ว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งที่นักเรียนเคยพบเห็นอย่างไร ให้นักเรียนได้ทดลองเปรียบเทียบลักษณะของเงา กับสิ่งต่างๆจากประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ให้นักเรียนสังเกตลักษณะของเงา อาจจะคล้ายกับแมลงเต่าทอง หรือสิ่งอื่นๆ ลองให้เพื่อนๆในกลุ่มทดลองเปรียบเทียบลักษณะของเงาภายในกลุ่มว่ามีความคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้อีกบ้าง

ลักษณะเงา

คล้ายรูป

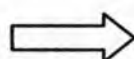
แมลงเต่าทอง

ขั้นที่5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ป้อนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง โดยครั้งนี้ให้นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ ที่อิสระไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง จินตนาการที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่าง เงานในลักษณะหนึ่ง อาจคิดในมุมมองใหม่ จินตนาการเป็นดอกไม้ ให้นักเรียนได้นำความคิดมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มถึงเงานแบบอื่นๆ

ลักษณะเงาน

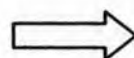
คิดมุมมองใหม่

ดอกไม้

ลักษณะเงาน

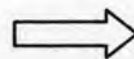
คิดมุมมองใหม่

ลายเสื้อวัยรุ่น

ลักษณะเงาน

คิดมุมมองใหม่

heroพันธุ์ใหม่

ขั้นที่6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดจินเนติกส์ มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงาน นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการ
ชินเนคติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเงา
2. ไฟฉาย
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีไม้ หรือสีชอล์ก

แผนการสอนศิลปะด้วยวิธีซินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
วิชา ศิลปะศึกษา

เรื่อง สีเส้นหลากหลาย
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

สีในงานสร้างสรรค์ศิลปะจะมีแม่สีแท้ 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน และ 3 สีนี้ ถ้านำมาผสมกันตามสัดส่วน จะเกิดสีใหม่สามารถนำไปสร้างงานศิลปะที่มีสีเส้นหลากหลาย มากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

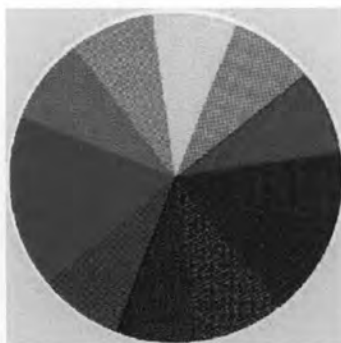
1. นักเรียนสามารถผสมสีที่ตัวเองต้องการได้
2. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้
3. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานศิลปะจากเทคนิคการพับสีได้

สาระการเรียนรู้

แม่สีศิลปะ หมายถึงสีที่ใช้ในการวาดภาพ หรือสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะต่างๆ ไปซึ่ง เมื่อนำมาผสมกันในปริมาณต่างๆที่ต่างอัตราส่วนกันจะเกิดสีเส้นต่างๆมากมายให้เราได้เลือก หรือนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานที่สวยงามได้ แม่สีในกลุ่มนี้ประกอบด้วย สีแดง สี เหลือง และสีน้ำเงิน

แม่สีศิลปะประกอบด้วย สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน ซึ่งเมื่อนำแม่สีทั้งสามมาผสม กันในอัตราส่วนต่างๆก็จะเกิดสีขึ้นมากมาย ซึ่งประโยชน์จากการที่เรานำสีมาผสมกันทำให้ เรา สามารถเลือกสีต่างๆมาใช้ได้ตามความพอใจสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ตรงตาม จินตนาการของผู้สร้าง สีที่เกิดจากการนำเอาแม่สีมาผสมกันจะเกิดสีใหม่เมื่อนำมาจัดเรียง อย่างเป็นระบบ รวมเรียกว่าวงจรสี

ภาพแสดงวงจรรวมของสีที่เกิดจากการนำแม่สีมาผสมกัน

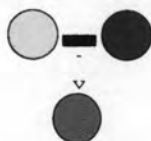
การเกิดสีดังภาพ เกิดจากการนำเอาแม่สีมาผสมกัน ในอัตราส่วนต่างๆกันซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

สีขั้นที่ 1 (สีขั้นต้นหรือแม่สี)(Primary Color) ประกอบด้วย สีแดง สีเหลืองและสีน้ำเงิน

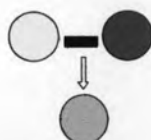

สีขั้นที่ 2 (Binary Color) เกิดจากการนำเอาสีขั้นที่ 1 (แม่สี) มาผสมในอัตราส่วนเท่าๆกัน ประกอบด้วย สีเขียว สีส้ม และสีม่วง

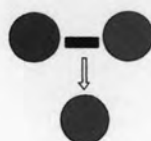
สีเขียว เกิดจากการนำเอา สีเหลือง กับ สีน้ำเงิน มาผสมกันในอัตราส่วนเท่าๆกัน

สีส้ม เกิดจากการนำเอา สีเหลือง กับ สีแดง มาผสมกันในอัตราส่วนที่เท่าๆกัน

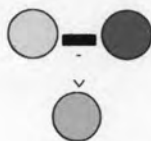

สีม่วง เกิดจากการนำเอา สีน้ำเงิน กับ สีแดง มาผสมกันในอัตราส่วนที่เท่าๆกัน

สีขั้นที่ 3 (Intermediate Color) เกิดจากการนำเอาสีขั้นที่ 2 มาผสมกับสีขั้นต้นที่อยู่ใกล้เคียงกันได้สีแตกต่างออกไป ได้แก่ สีเหลืองแกมเขียว สีน้ำเงินแกมม่วง สีแดงแกมม่วง สีแดงแกมส้ม สีเหลืองแกมส้ม และสีน้ำเงินแกมเขียว

สีเหลืองแกมเขียว เกิดจาก การผสมกันระหว่างสีเหลืองกับสีเขียวอย่างละครึ่ง

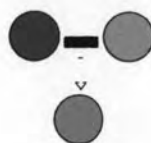
สีน้ำเงินแกมม่วง เกิดจากการผสมกันระหว่างสีน้ำเงินกับสีม่วงอย่างละครึ่ง

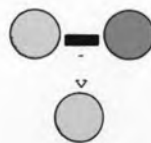
สีแดงแกมม่วง เกิดจากการผสมกันระหว่างสีแดงกับสีม่วงอย่างละครึ่ง

สีแดงแกมส้ม เกิดจากการผสมกันระหว่างสีแดงกับสีส้มอย่างละครึ่ง

สีเหลืองแกมส้ม เกิดจากการผสมกันระหว่างสีเหลืองกับสีส้มอย่างละครึ่ง

สีน้ำเงินแกมเขียว เกิดจากการผสมกันระหว่างสีน้ำเงินกับสีเขียวอย่างละครึ่ง

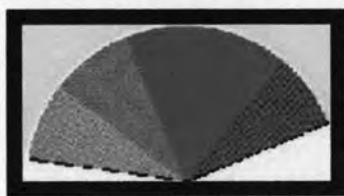
สีในวงจรสีเรายังสามารถผสมสีต่างๆได้อีกมากมาย นอกจากนั้นเราอาจใช้สีขาว และสีดำนำมาผสมด้วยโดยสีใดที่ผสมกับสีขาวจะทำให้สีอ่อนลง ส่วนสีใดผสมกับสีดำจะทำให้สีเข้มขึ้น

วรรณะของสี

สีนั้นสามารถแยกออกเป็นสองกลุ่มตามค่าความเข้มของสี หรือที่เรียกว่าวรรณะของสี (Tone of color) วรรณะของสีก็คือ ค่าความแตกต่างของสีแต่ละด้านของวงจรสีที่แสดงถึงความรู้สึกที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีก็คือเสียงสูง เสียงต่ำ ที่แสดงออกทางอารมณ์ ที่มีการเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา หรือเศร้าโศกหรือร้อนใจ

สีที่อยู่ในวรรณะร้อน(warm tone color)
tone color)

ได้แก่ สีเหลืองส้ม สีส้ม สีแดง และสีม่วงแดง

สีที่อยู่ในวรรณะเย็น(cool

ได้แก่ สีเขียว สีฟ้า สีม่วงคราม

สีทั้งสองวรรณะอาจจะไม่ใช่สีที่สดดั่งเช่นในวงจรสี เพราะความจริงแล้วในธรรมชาติยังมีสีที่แตกต่างไปจากในวงจรสีอีกมากมาย ให้อนุมานว่าสีใดที่ค่อนข้างไปทางสีแดง หรือสีส้มให้ถือว่าเป็นสีวรรณะร้อน ส่วนสีที่ค่อนข้างไปทางน้ำเงิน เขียวให้อนุมานว่าเป็นวรรณะเย็น สีวรรณะร้อนให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา รุนแรง ดึงดูดสายตา สว่าง ส่วนสีวรรณะเย็นให้ความรู้สึกสงบ ราบเรียบ เศร้า ลึกลับ

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว หรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนได้ให้ทดลองนักเรียนสังเกตภาพ 3 โทนสีที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ และให้นักเรียนลองอธิบายถึงภาพเหล่านั้นว่าให้ความรู้สึกเช่นใดบ้าง และลองให้นักเรียนสังเกตสิ่งรอบๆตัวเองว่ามีสีเช่นใดบ้างและให้ความรู้สึกเช่นใด

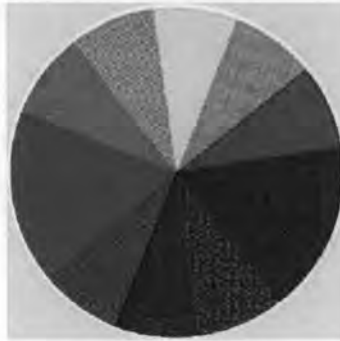
ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี้

ผู้สอนอธิบายถึงเรื่องสี สีนับเป็นส่วนประกอบสำคัญในงานศิลปะเพราะสามารถช่วยให้เกิดคุณค่าในด้านต่างๆ เช่น การใช้สีทำเส้นต่างๆ หรือนำสีมาวาดให้เกิดรูปร่างรูปทรง นอกจากนั้นยังบอกอารมณ์ของภาพ ส่งเสริมจินตนาการความคิด สีจึงเปรียบได้กับองค์ประกอบสำคัญที่จะมีอิทธิพลในงานของเรา

แม่สีศิลปะ หมายถึงสีที่ใช้ในการวาดภาพ หรือสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะต่างๆ ไปซึ่งเมื่อนำมาผสมกันในปริมาณต่างๆ ที่ต่างอัตราส่วนกันจะเกิดสีอื่นต่างๆมากมายให้เราได้เลือก หรือนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานที่สวยงามได้ แม่สีในกลุ่มนี้ประกอบด้วย สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน

แม่สีศิลปะประกอบด้วย สี แดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน ซึ่งเมื่อนำแม่สีทั้งสามมาผสมกันในอัตราส่วนต่างๆก็จะเกิดสีขึ้นมามากมาย ซึ่งประโยชน์จากการที่เรานำสีมาผสมกันทำให้เราสามารถเลือกสีต่างๆมาใช้ได้ตามความคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่งดงาม ตามความพอใจของผู้สร้าง สีที่เกิดจากการนำเอาแม่สีมาผสมกันจะเกิดสีใหม่เมื่อนำมาจัดเรียงอย่างเป็นระบบ รวมเรียกว่าวงจรสี

วรรณะของสี

สีนั้นสามารถแยกออกเป็นสองกลุ่มตามค่าความเข้มของสี หรือที่เรียกว่าวรรณะของสี (Tone of color) วรรณะของสีก็คือ ค่าความแตกต่างของสีแต่ละด้านของวงจรสีที่แสดงถึงความรู้สึกที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีก็คือเสียงสูง เสียงต่ำ ที่แสดงออกทางอารมณ์ ที่มีการเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา หรือเศร้าโศกหรือรันทดใจ

สีที่อยู่ในวรรณะร้อน(warm tone color)

ได้แก่ สีเหลืองส้ม สีส้ม สีแดง และสีม่วงแดง

สีที่อยู่ในวรรณะเย็น(cool

tone color)

ได้แก่ สีเขียว สีฟ้า สีม่วงคราม

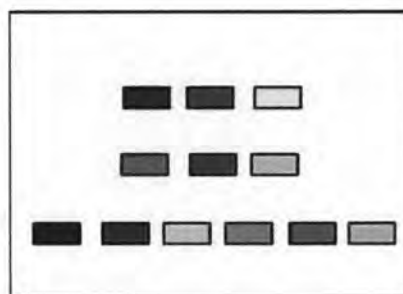
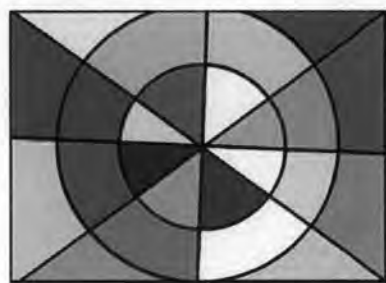
สีทั้งสองวรรณะอาจจะไม่ใช่สีที่สดดั่งเช่นในวงจรสี เพราะความจริงแล้วในธรรมชาติยังมีสีที่แตกต่างไปจากในวงจรสีอีกมากมาย ให้อนุมานว่าสีใดที่ค่อนข้างไปทางสีแดง หรือสีส้มให้ถือว่าเป็นสีวรรณะร้อน ส่วนสีที่ค่อนข้างไปทางน้ำเงิน เขียวให้อนุมานว่าเป็นวรรณะเย็น สีวรรณะร้อนให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา รุนแรง ดึงดูดสายตา สว่าง ส่วนสีวรรณะเย็นให้ความรู้สึกสงบ ราบเรียบ เศร้า ลึกลับ

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็กได้ทำกิจกรรมตารางสีตามจินตนาการ โดยการนำสีที่ได้จากการผสมสีมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะ

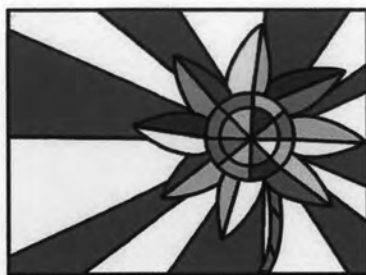
ขั้นที่4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงลักษณะของตารางสีที่นักเรียนแต่ละคนได้เคยมีประสบการณ์ในการทำและเคยพบเห็นว่าเป็นอย่างไรบ้าง และสีสันที่ได้จากการผสมสีมีสีอย่างไรให้นักเรียนในห้องได้ทดลองอธิบายร่วมกัน

ขั้นที่5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น บิอนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง โดยครั้งนี้ให้นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ ที่ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง ลักษณะของจินตนาการที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็น ภายในกลุ่ม เช่น ตารางสีที่เราทำนั้นอาจไม่จำเป็นต้องเป็นสี่เหลี่ยมเราอาจคิดจินตนาการในมุมมองใหม่เป็นภาพในจินตนาการดอกไม้ในทุ่งก็ได้ ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันอีกครั้งถึงมุมมองความคิดแบบอื่นๆ

ภาพดอกไม้หลากสี

ภาพหน้าคน

การท่องเที่ยวอวกาศ

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดจินเนติกส์ มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงาน นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการจินเนติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพศิลปะในโทนสีต่างๆ
2. ภาพวงจรสี
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีน้ำ

แผนการสอนศิลปะด้วยวิธีซินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
วิชา ศิลปศึกษา

เรื่อง มาจัดวางภาพให้ดูดีกันเถอะ
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

ความเป็นหนึ่งเดียวกันทางองค์ประกอบศิลป์ในงานศิลปะ จะทำให้งานดูน่าสนใจ และสื่อความหมายความเข้าใจได้อย่างชัดเจน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถจัดวางภาพให้มีเอกภาพได้
2. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้
3. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีเอกภาพได้

สาระการเรียนรู้

เอกภาพ Unity

เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้าน รูปลักษณะ และด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิด ความเป็นหนึ่งเดียว มีความชัดเจนสื่อความหมายง่ายและรวดเร็วการสร้างงานศิลปะ คือ การ สร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิง เป็นการจัดระเบียบ และดุลยภาพ ให้แก่สิ่งที่ ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้ โดยการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน

การสร้างเอกภาพ

เอกภาพ เกิดจากการนำเอารูปร่างรูปทรงมาประสานสัมพันธ์กันทำให้เกิดเอกภาพ การทำได้หลายวิธีดังนี้

1. วิธีสัมผัส คือ การนำเอารูปร่างรูปทรงมาประสานสัมผัสกันทำให้เกิดความเป็น เอกภาพ เช่น

การสัมผัสแบบด้านต่อด้าน

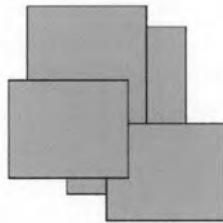

การสัมผัสแบบมุมต่อมุม

การสัมผัสแบบมุมต่อด้าน

2. วิธีทับซ้อน คือ การนำเอารูปร่าง รูปทรง มาวางทับซ้อนกันในลักษณะต่างๆ เช่น

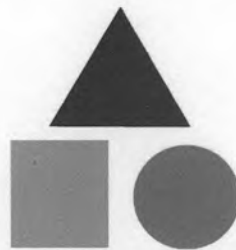

การทับซ้อนบางส่วน

การทับซ้อนแบบลูกโซ่

3. วิธีการจัดกลุ่ม คือ การนำเอารูปร่างรูปทรงมาจัดกลุ่มกันในลักษณะต่าง เช่น

การจัดกลุ่มแบบเอารูปร่าง รูปทรง มาจัดวางใกล้กัน

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว หรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนได้นำภาพดอกไม้ 2 ภาพมาให้นักเรียนได้ชม โดย 2 ภาพนี้จะมีการจัดวางภาพที่แตกต่างกัน ภาพแรกจะการจัดวางดอกไม้และองค์ประกอบที่สับสนไม่มีเอกภาพ ภาพที่สองเป็นภาพการจัดดอกไม้ที่มีเอกภาพในงาน จากนั้นจึงให้นักเรียนบอกความรู้สึกในงานทั้งสองงานว่ามีความรู้สึกอย่างไร และลองให้นักเรียนสังเกตถึงการจัดวางของรอบๆตัวและให้นักเรียนทดลอง อภิปรายร่วมกัน

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี

ผู้สอนอธิบายถึงเรื่องเอกภาพในงานศิลปะ เอกภาพหมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณะ และด้านเนื้อหาเรื่องราว เป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียว มีความชัดเจนสื่อความหมายง่าย และรวดเร็วการสร้างงานศิลปะ คือ การสร้างเอกภาพขึ้นจากความสับสน ความยุ่งเหยิง เป็นการจัดระเบียบ และดุลยภาพ ให้แก่สิ่งที่ขัดแย้งกันเพื่อให้รวมตัวกันได้ โดยการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน

การสร้างเอกภาพ

เอกภาพ เกิดจากการนำเอารูปร่างรูปทรงมาประสานสัมพันธ์กันทำให้เกิดเอกภาพได้
นี้

1. วิธีสัมผัส คือ การนำเอารูปร่างรูปทรงมาประสานสัมผัสกันทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ เช่น

การสัมผัสแบบด้านต่อด้าน
ต่อด้าน

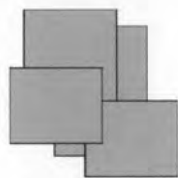

การสัมผัสแบบมุมต่อมุม

การสัมผัสแบบมุม

2. วิธีทับซ้อน คือ การนำเอารูปร่าง รูปทรง มาวางทับซ้อนกันในลักษณะต่างๆ เช่น

การทับซ้อนบางส่วน

การทับซ้อนแบบลูกโซ่

3. วิธีการจัดกลุ่ม คือ การนำเอารูปร่างรูปทรงมาจัดกลุ่มกันในลักษณะต่าง เช่น

การจัดกลุ่มแบบเอารูปร่าง รูปทรง มาจัดวางใกล้กัน

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา
เพื่อให้นักเรียนได้คิดแก้ไขสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็ก โดยผู้สอนจะมีภาพ 3ภาพ คือ 1.ภาพต้นไม้ อีกสองภาพ
เป็นภาพตึกที่แตกต่างกัน โดยผู้สอนให้นักเรียนนำภาพทั้งสามมาจัดวางในกระดาษโดยใช้
กาวติดตามจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจากนั้นจึงให้นักเรียนลงมือสร้างสรรค์
ผลงานตามความคิดอิสระของนักเรียน

1

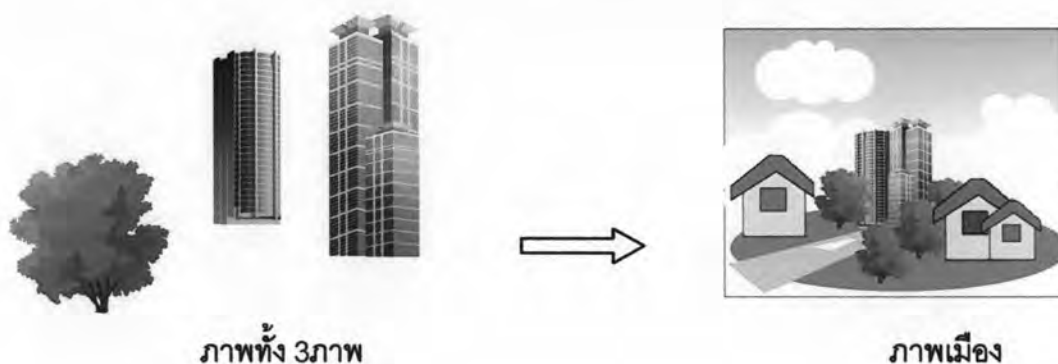
2

3

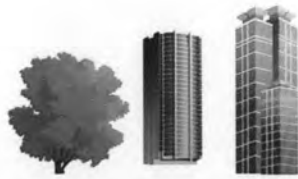
ขั้นที่ 4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงลักษณะของภาพทั้ง 3 ภาพว่ามีลักษณะคล้ายสิ่งใด แล้วภาพเหล่านี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งที่นักเรียนเคยพบเห็นอย่างไร ให้นักเรียนได้ทดลองเปรียบเทียบ ลักษณะของภาพทั้ง 3 ภาพ กับสิ่งต่างๆจากประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ให้นักเรียนสังเกต ลักษณะทั้ง 3 ภาพ แล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพของเมือง

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิด ของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ป้อนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำ การอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิด สร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง โดยในครั้งนี้ผู้สอนให้ นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ ที่ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง สิ่งที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ จินตนาการออกมานั้นอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคน แสดงความคิดเห็น ภายในกลุ่ม เช่น ลักษณะของรูปทั้ง 3 รูปอาจคิดมุมมองใหม่ เกิด จินตนาการเป็นแมงมุมยักษ์ ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันถึงความคิดของเด็กนักเรียนคน อื่นๆ

ภาพ

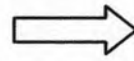
คิดมุมมองใหม่

แมงมุมยักษ์

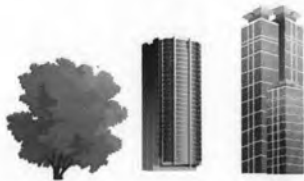
ภาพ

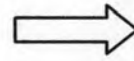
คิดมุมมองใหม่

ยานอวกาศในอนาคต

ภาพ

คิดมุมมองใหม่

มนุษย์ดาวต้นไม้

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดจินเนตติกส์

มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงานนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการจินเนตติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพ ต้นไม้ ภาพตึก 2 ภาพ
2. ภาพตัวอย่างดอกไม้ 2 ภาพ
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีน้ำ
4. กาว

แผนการสอนศิลปะด้วยวิธีซินเนคติกส์

กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
วิชา ศิลปศึกษา

เรื่อง ความสมดุลย์ของภาพ
ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1

สาระสำคัญ

ความสมดุลย์หรือดุลยภาพ หมายถึง ความเท่ากัน เสมอกัน มีความกลมกลืน พอเหมาะพอดี ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะหมายถึง ความรู้สึกที่เท่ากันขององค์ประกอบในงานศิลปะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถจัดวางภาพให้มีความสมดุลย์ได้
2. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้
3. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสมดุลย์ได้

สาระการเรียนรู้

ความสมดุลย์ (Balance)

ความสมดุลย์ หรือ ดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของส่วนต่างๆในรูปทรงหนึ่ง หรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่างๆลงใน งานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้นทุกสิ่งทุกอย่างที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้านฉะนั้น ในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่าบางส่วนหนักไป แฉกไป หรือ เบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียง และเกิดความ รู้สึกไม่สมดุลย์ เป็นการบกพร่องทางความงาม สมดุลย์ในงานศิลปะ มี 2 ลักษณะ คือ

1. ความสมดุลย์ 2 ข้างเท่ากัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลย์แบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุลย์ เป็นการสมดุลย์แบบธรรมชาติ ลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อย ส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่ง ในงานสถาปัตยกรรม บางแบบ หรือ ในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

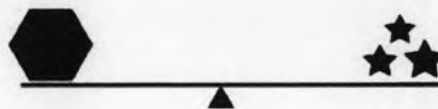

การจัดภาพให้มีความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน
ผลงาน ของ ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ

2. ความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน มักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกัน ใช้อองค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วย น้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบ 2 ข้างไม่เท่ากัน อาจทำได้โดย เลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือ เลื่อนรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้นหรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

การจัดภาพดอกภานี้จะสังเกตได้ว่าขนาดของดอกไม้มีลักษณะไม่เท่ากัน แต่ยังคงมีความสมดุลในภาพ

สมดุลแบบ 2 ข้างไม่เท่ากัน เปรียบได้กับการวางของบนคานชั่ง โดยของ 2 ข้างไม่เหมือนกัน แต่คานก็ยังคงเท่ากันอยู่

กระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการ ความคิดให้มีอิสระ แปลกใหม่ โดยกระบวนการสอนวาดภาพระบายสีด้วยแนวคิดชินเนคติกส์ ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายหรือซักถามเพื่อเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวหรือจากประสบการณ์ของนักเรียนเข้ากับเนื้อหาบทเรียน

ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายถึงสิ่งต่างๆที่นักเรียนพบเห็นตั้งแต่ตื่นนอนจนมาถึงโรงเรียนที่มีความสมดุล เช่น เสื้อผ้า กางเกง ของนักเรียนจะเห็นได้ว่าจะมีความสมดุลกัน ความสมดุลนี้เหล่านี้ก็จะมีผลสำคัญในการทำงานศิลปะด้วย

เสื้อมีความสมดุลย์ 2 ซ้างเท่ากัน

ขั้นที่ 2 อธิบายเนื้อหาบทเรียน ขั้นนี้ผู้สอนอธิบายเนื้อหาที่จะเรียนในครั้งนี้ ผู้สอนอธิบายถึง ความสมดุลย์หรือดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบ ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืนความพอเหมาะพอดีของ ส่วนต่างๆในรูปทรงหนึ่ง หรืองานศิลปะชิ้นหนึ่ง การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วง ในธรรมชาตินั้นทุกสิ่งสิ่งหนึ่งที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ฉะนั้นในงานศิลปะถ้ามองดูแล้วรู้สึกว้างบางส่วนหนักไปแน่นไป หรือเบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอนเอียง และเกิดความรู้สึกไม่สมดุลย์ เป็นการบกพร่องทางความงาม

สมดุลย์ในงานศิลปะ มี 2 ลักษณะ คือ

1. ความสมดุลย์ 2 ซ้างเท่ากัน (Symmetry Balance) หรือ ความสมดุลย์แบบซ้ำย ขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองซ้างของแกนสมดุลย์ เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติ ลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อย ส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่ง ในงานสถาปัตยกรรม บางแบบ หรือ ในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริง ๆ

การจัดภาพให้มีความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน
ผลงาน ของ ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ

2. ความสมดุล 2 ข้างไม่เท่ากัน (Asymmetry Balance) หรือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน มักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกัน ใช้อองค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกัน อาจเป็นความสมดุลด้วย น้ำหนักขององค์ประกอบ หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบ 2 ข้างไม่เท่ากัน อาจทำได้โดย เลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่า หรือ เลื่อนรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้นหรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจดวงคู่กับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

การจัดภาพดอกภพนี้จะสังเกตได้ว่าขนาดของดอกไม้มีลักษณะไม่เท่ากัน แต่ยังคงมีความสมดุลในภาพ

สมดุลแบบ 2 ข้างไม่เท่ากัน เปรียบได้กับการวางของบนคานชั่ง โดยของ 2 ข้างไม่เหมือนกัน แต่คานก็ยังคงเท่ากันอยู่

ขั้นที่ 3 กำหนดกิจกรรม(การกำหนดปัญหา) ขั้นนี้ผู้สอนกำหนดตัวกิจกรรมหรือปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ผู้สอนมอบหมายงานให้เด็ก โดยผู้สอนจะมีภาพ 2 ภาพ คือ ภาพที่1 เป็นภาพโครงร่างของผู้ชาย ภาพที่2 เป็นโครงร่างของผู้หญิง ให้นักเรียนนำภาพเหล่านี้มาจัดวางโดยการติดกาว และสร้างสรรค์งานตามความคิดอิสระของนักเรียน

ภาพที่ 1 โครงร่างผู้ชาย

ภาพที่ 2 โครงร่างผู้หญิง

ขั้นที่4 ขั้นปรับความคิดทำความเข้าใจกับปัญหา ชักถามปัญหาในกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งใหม่ และนำความรู้สึกคุ้นเคยมาใช้ในการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมหรือจากประสบการณ์ของเด็ก ในลักษณะการอุปมาอุปมัย (การทำปัญหาที่แปลกให้คุ้นเคย)

ชักถามผู้เรียนถึงภาพทั้ง 2 ภาพมีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้บ้าง ให้นักเรียนได้ทดลองเปรียบเทียบภาพกับสิ่งอื่นๆที่เคยพบหรือจากประสบการณ์ของนักเรียน เช่น ถ้ามถึงลักษณะของภาพทั้ง 2 มีลักษณะคล้ายสิ่งใดได้บ้าง อาจจะคล้ายกับป้ายติดหน้าห้องน้ำหรือสิ่งอื่นๆ ลองให้เพื่อนๆในกลุ่มทดลองเปรียบเทียบภาพในความคิดของแต่ละคนในกลุ่มว่ามี ความคล้ายคลึงกับสิ่งใดได้อีกบ้าง

ภาพทั้ง 2 ภาพ

คล้ายรูป

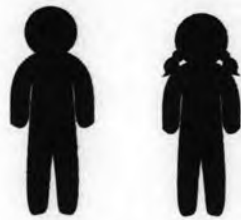

ป้ายบอกห้องน้ำ

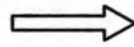
ขั้นที่5 ขั้นสร้างมุมมองความคิดใหม่จากความคุ้นเคยที่เข้าใจ เปลี่ยนมุมมองความคิดของนักเรียนให้ออกนอกกรอบความคิดเดิม คิดจากปัญหาที่มีความคุ้นเคย เปิดโอกาสให้

ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น บือนคำถามให้ผู้เรียนได้ปรับมุมมองความคิดที่ต่างออกไป นำการอุปมาอุปมัยเชิงจินตนาการมาใช้ เพื่อให้เกิดความอิสระในการคิด นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน (การทำปัญหาที่คุ้นเคยให้แปลก)

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองอุปมาอุปมัยอีกครั้ง ครึ่งนี้ให้นักเรียนได้คิดในมุมมองใหม่ที่อิสระ ไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆรอบตัวเอง สิ่งที่นักเรียนคิดสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจเป็นสิ่งที่ใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อนเลยก็ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นยกตัวอย่างภาพโครงร่างของผู้ชายผู้หญิง อาจคิดมุมมองใหม่เกิดจินตนาการเป็นปากมังกรหรือ อาจคิดเป็นยานสำรวจระเบิด ให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกันถึงลักษณะความคิดแบบอื่นๆ

ภาพทั้ง 2 ภาพ

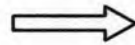
คิดมุมมองใหม่

มังกร

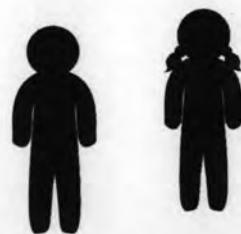
ภาพทั้ง 2 ภาพ

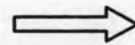
คิดมุมมองใหม่

ยานสำรวจระเบิด

ภาพทั้ง 2 ภาพ

คิดมุมมองใหม่

ดาวเทียม

ขั้นที่ 6 ขั้นตอนการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยแนวคิดจินเนติกส์ มอบหมายให้ตัวแทนกลุ่มมารับวัสดุอุปกรณ์ไปแจกสมาชิกภายในกลุ่ม ระหว่างการทำงาน นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มได้ เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนส่งงานและทำความสะอาดวัสดุอุปกรณ์

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินผลงานศิลปะ
2. แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการจินเนติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพโครงร่างชายหญิง
2. กระดาษวาดเขียน ดินสอ ยางลบ
3. สีน้ำ
4. กาว
5. ภาพตัวอย่างงานที่แสดงความสมดุล

ภาคผนวก จ

แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้
แบบประเมินผลงานวาดภาพระบายสี

แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการชินเนคติกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมวาดภาพระบายสีด้วยวิธีชินเนคติกส์ ใช้แนวทางการพิจารณาจากพฤติกรรมที่ปรากฏในระหว่างการทำกิจกรรม โดยมีการสังเกตเป็น 2 ระดับ คือ ปรากฏและไม่ปรากฏ พร้อมข้อสังเกตเพิ่มเติม และกำหนดเกณฑ์พฤติกรรมเป็น 5 ระดับ คือ

ปรากฏพฤติกรรมร้อยละ 90 – 100 หมายถึง ดีมากที่สุด

ปรากฏพฤติกรรมร้อยละ 80 – 90 หมายถึง ดีมาก

ปรากฏพฤติกรรมร้อยละ 70 – 80 หมายถึง ดี

ปรากฏพฤติกรรมร้อยละ 60 – 70 หมายถึง พอใช้

ปรากฏพฤติกรรมร้อยละ 50 – 60 หมายถึง ผ่าน

แบบสังเกตพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้

แผนการสอนครั้งที่.....เรื่อง.....
ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจงให้เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนจากการสังเกตได้ตามความจริง

ลำดับ ที่	ข้อสังเกตพฤติกรรม	ปรากฏ	ไม่ ปรากฏ	ข้อสังเกต เพิ่มเติม
1.	นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำกิจกรรม			
2.	นักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในขณะที่เรียนและปฏิบัติงาน			
3.	นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนภายในกลุ่ม หรือครูผู้สอน			
4.	นักเรียนมีการซักถามเชิงเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม เพื่อหาแนวคิดใหม่			
5.	นักเรียนมีการใช้คำถามเชิงเปรียบเทียบกับครูผู้สอน เพื่อนำ มาขยายกรอบความคิด			
6.	นักเรียนมีการแสดงความคิดแปลกใหม่ ในการแก้ปัญหา กิจกรรม			
7.	นักเรียนแสดงความยินดี ยอมรับ หรือชื่นชมในผลงานของตนเอง			
8.	นักเรียนแสดงความยินดี ยอมรับ หรือชื่นชมในผลงานของผู้อื่น			
9.	นักเรียนเก็บทำความสะอาด รักษาอุปกรณ์การเรียน			

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ลำดับ ร	ข้อสังเกตพฤติกรรม	พฤติกรรมที่ปรากฏ
1.	มีความสนใจ กระตือรือร้น กระฉับกระเฉงในการทำกิจกรรม	ตั้งใจทำงาน ระหว่างการทำกิจกรรมไม่ทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่ในวิชาเรียน
2.	มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในขณะที่เรียนและปฏิบัติงาน	ทำงานด้วยความสนุก สีหน้าไม่บึ้งตึง มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม
3.	มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนภายในกลุ่ม หรือครูผู้สอน	ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนภายในกลุ่ม หรือครูผู้สอน
4.	มีการซักถามเชิงเปรียบเทียบกันภายในกลุ่ม เพื่อหาแนวคิดใหม่	มีการตั้งคำถาม เพื่อนๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
5.	มีการใช้คำถามเชิงเปรียบเทียบกับครูผู้สอน เพื่อนำ มาขยายกรอบความคิด	มีการใช้คำถามเปรียบเทียบ กับผู้สอน เพื่อขยายกรอบแนวคิด
6.	มีการแสดงความคิดแปลกใหม่ ในการแก้ปัญหา กิจกรรม	ผลงานแสดงถึงความคิดที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร ไม่ลอกเลียนตามแบบเพื่อน ในการแก้ปัญหา กิจกรรม
7.	แสดงความยินดี ยอมรับ หรือชื่นชมในผลงานของตนเอง	มีการแสดงความพอใจในผลงานของตัวเอง เก็บรักษาผลงานเป็นอย่างดี ไม่แสดงอาการกิริยาไม่พอใจในผลงานของตนเอง
8.	แสดงความยินดี ยอมรับ หรือชื่นชมในผลงานของผู้อื่น	แสดงความชื่นชมในผลงานของผู้อื่น หรือไม่แสดงกิริยาอาการ ดูถูกผลงาน หรือความคิดของผู้อื่น
9.	นักเรียนเก็บทำความสะอาด รักษาอุปกรณ์การเรียน	นักเรียนเก็บทำความสะอาด รักษาอุปกรณ์การเรียน

**แบบประเมินผลงานวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการจินเนคติกส์ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5**

เกณฑ์การประเมินผลงานวาดภาพระบายสี โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ระดับ
วิธีการประเมิน

1. ตรวจสอบผลงานวาดภาพระบายสีแต่ละชิ้น แล้วทำการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ดังนี้
 - 1.1 ผลงานสามารถสื่อถึงการแก้ปัญหาในกิจกรรมได้
 - 1.2 ความคิดแปลกใหม่
 - 1.3 การจัดองค์ประกอบศิลป์
 - 1.4 ความสวยงาม ความประณีต
 - 1.5 ความสมบูรณ์ของผลงาน

**กรอบแนวคิดการสร้างแบบประเมินผลงานวาดภาพระบายสีด้วยวิธีการชินเนคติกส์ของ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ลำดับ	สรุปแนวคิด	รายการประเมิน
1.	- เป้าหมายของ การสอนชินเนคติกส์ต้องการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาบทเรียน (สมพงษ์ สิงหะพล ,2533)	ผลงานสามารถแก้ปัญหาในกิจกรรมได้
2.	- Gordon (1972) ชินเนคติกส์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคิดที่แปลกใหม่ไม่เหมือนเดิม ในการแก้ปัญหา	ความคิดแปลกใหม่
3.	- การประเมินศิลปศึกษาจะต้องประเมินทางด้านทักษะการทำงาน ด้านความรู้ กระบวนการการทำงานศิลปะ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2544) - มาตรฐานช่วงชั้นที่2 (ป.4 - ป.6)ผู้เรียน จะต้องสร้างและนำเสนอผลงานศิลปะ ได้แก่ ทักษะองค์ประกอบศิลป์ ทักษะในการใช้เทคนิคให้เกิดผลตามที่ต้องการของตนเองและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ , 2544)	การจัดองค์ประกอบศิลป์
4.	- วัตถุประสงค์ของศิลปศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นคนรักความประณีตละเอียดอ่อน รักความสวยงาม โดยผ่านการเรียนการสอนศิลปศึกษา (วิชัย วงศ์ใหญ่ , 2529)	ความสวยงาม ความประณีต
5.	- กรมวิชาการ(2537) ได้กำหนดแนวทางการวัดผล การวาดภาพระบายสีโดยดูจากหลายๆด้าน เช่น ด้านความสมบูรณ์ของผลงานที่สำเร็จ พัฒนาการของเด็กเป็นต้น	ความสมบูรณ์ของผลงาน

แบบประเมินผลงานวาดภาพระบายสี

วิชาศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ช่วงชั้นที่ 2)

แผนการสอนที่.....เรื่อง.....

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			คะแนนที่ได้รับ
		3	2	1	
1	ผลงานสามารถ แก้ปัญหาในกิจกรรม ได้
2	ความคิดแปลกใหม่
3	การจัดองค์ประกอบ ศิลป์
4	ความสวยงาม ความ ประณีต
5	ความสมบูรณ์ของ ผลงาน
รวมคะแนน	

เกณฑ์การประเมินผล

3 หมายถึง ดี (11 – 15 คะแนน)

2 หมายถึง ปานกลาง (6 – 10 คะแนน)

1 หมายถึง ควรปรับปรุง (0 -5 คะแนน)

ค่าเฉลี่ยของคำตอบที่ได้ จะมีความหมายดังนี้

2.50 – 3.00 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในเกณฑ์ระดับควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลงานวาดภาพระบายสีของแต่ละหัวข้อ

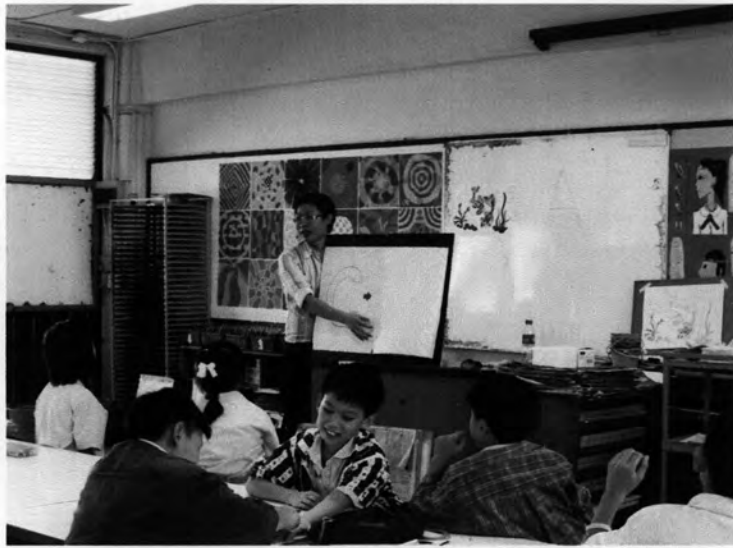
ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			คะแนนที่ได้รับ
		3	2	1	
1	ผลงานสามารถแก้ปัญหา ในกิจกรรมได้	ผลงานสามารถสื่อถึงการแก้ปัญหาในกิจกรรมได้อย่างชัดเจน	ผลงานสามารถสื่อถึงการแก้ปัญหาในกิจกรรมได้บ้าง	ผลงานสามารถสื่อถึงการแก้ปัญหาในกิจกรรมได้น้อย	
2	ความคิดแปลกใหม่	ผลงานมีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ไม่ซ้ำแบบใคร	ผลงานมีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ มีบางส่วนที่ซ้ำกับผู้อื่น	ผลงานมีความแปลกใหม่น้อย ผลงานซ้ำกับผู้อื่น	
3	การจัดองค์ประกอบศิลป์	องค์ประกอบเหมาะสมและมีความสมดุล	องค์ประกอบของผลงานกระจาย และมีความสมดุล บาง	องค์ประกอบของผลงานกระจาย และมีความสมดุล น้อย	
4	ความสวยงาม ประณีต	ผลงานมีความสวยงาม ประณีตมาก	ผลงานมีความสวยงาม ประณีตปานกลาง	ผลงานมีความสวยงาม ประณีต น้อย	
5	ความสมบูรณ์ของผลงาน	ผลงานเสร็จเรียบร้อย ในเวลาที่กำหนด	ผลงานเกือบเสร็จ ในเวลาที่กำหนด	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์ ในเวลาที่กำหนด	
รวมคะแนน					

ภาคผนวก จ

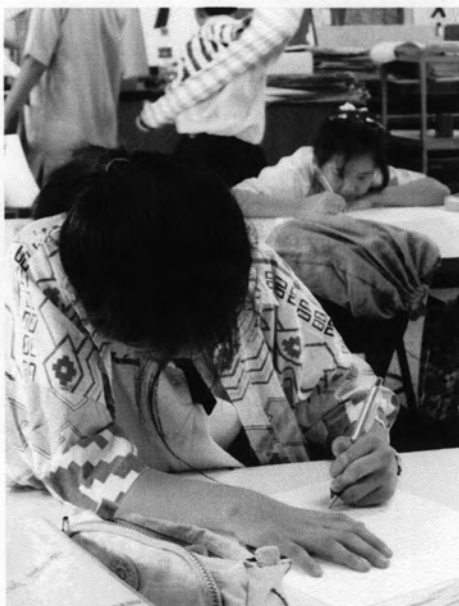
ภาพประกอบการวิจัย
ภาพกิจกรรมการเรียนการสอนการวาดภาพระบายสี
ด้วยวิธีชินเนติกส์

ภาพการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวอย่างผลงานการวาดภาพระบายสีของนักเรียน

มาจากตัวอักษร R

มาจากตัวอักษร C

แผนที่ 1 สุนัขกับลายเส้น

มาจากรูปร่างวงกลม

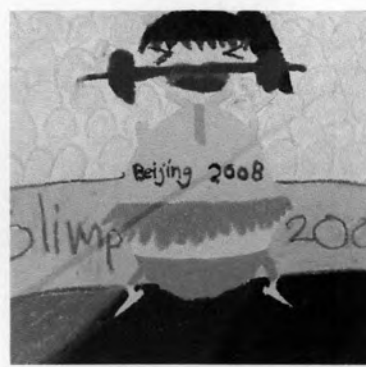

มาจากรูปร่างวงกลม

แผนที่ 2 รูปร่างรูปทรง

มาจากเงาแมลงเต่าทอง

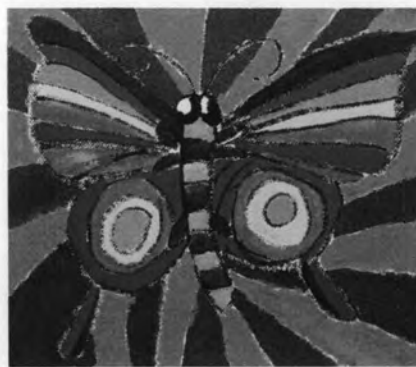

มาจากเงาแมลงเต่าทอง

แผนที่ 3 เงาอะไรเอ่ย

ตารางสีรูปแมงมุม

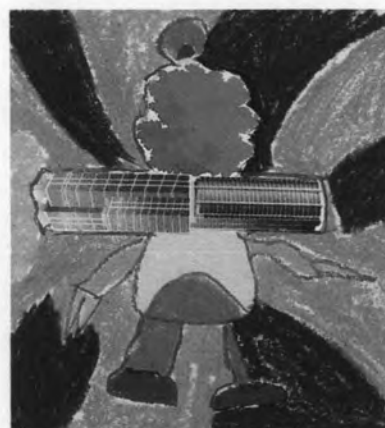

ตารางสีรูปผีเสื้อ

แผนที่ 4 สีเส้นหลากหลาย

สัตว์ประหลาด 2000

มนุษย์ดาวต้นไม้

แผนที่ 5 มาจัดวางภาพให้ดูดีกันเถอะ

มังกรอารมณ์ดี

แมงกระพุ่ม

แผนที่ 6 ความสมดุลย์ของภาพ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชาญ जारวงศรีรังสี เกิดวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2525 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2548 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศรี ปทุม และอาจารย์สอน flash โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์และการออกแบบNetdesig

